

ИНОВАЦИИ И БИЗНЕС

ВЕСТИ

ЮЛИ 2008

АКЦЕНТИ	
НОВИНИ ОТ ЕК	2
ТЕМА НА ДЕНЯ	
АРХИМЕД, ЛОСТЪТ И ЕДИННИЯТ ПАЗАР	3
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА'2008	6
ФИНАНСОВИ ЛОСТОВЕ НА КОНКУРЕНТНОСТТА	8
СИВИЯТ СЕКТОР НАСТЪПВА	12
ВАШИЯТ ГЛАС Е ЦЕНЕН	
ДОПИТВАНЕ ДО БИЗНЕСА	14
ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС	
ЕДИННИЯТ ПАЗАР НА 21 ВЕК	15
МРЕЖАТА	
НА ЕДНА РЪКА РАЗСТОЯНИЕ	17
INSIDE	23

В ПОДКРЕПА НА БИЗНЕСА

Европейска комисия
ГД Предприятия и промишленост

НОВИНИ ОТ ЕК

▪ **Комисарят по вътрешния пазар Чарли Макгрийви съобщи**, че се подготвят нови правила за създаване на паневропейски компании. Досега това е било възможно само за големите фирми. Сега правилата ще обхванат МСП, които ще оперират в целия ЕС, без да е нужно да се съобразяват с лицензионните режими във всяка страна-членка. Това ще увеличи конкурентоспособността и икономическия растеж и ще ограничи бюрокрацията.

▪ **Мариан Фишер-Бьол – комисар по селското стопанство**, представи проект за реформа на общата селскостопанска политика. Той предвижда България и Румъния да получават пълния размер от селскостопанските субсидии от 2016 г. През 2009 г. ние ще получим 35% от субсидията и тя ще нараства с 10% годишно.

▪ **Според анализ на ЕК, цените на храните** са рекордно високи и няма да паднат скоро. Тя препоръчва на правителствата да вземат мерки за подпомагане на бедните и за строг контрол срещу спекулата. Проблемът е много голям и бе дискутиран на среща на върха. Цената на житото е с 84% по-висока от м. г., а цената на царевичката - с 21%.

- В старите страни-членки продуктите са поскъпнали от 5 до 7%;
- С 25.4% увеличение България е на първо място по ръст на цените;
- В Германия за изхранване отива 14% от домакинския бюджет;
- В България - 6%.

„Всеки шести жител на ЕС рискува да обеднее - предупреди комисарят по заетостта **Владимир Шпидла**. От 78 млн. европейци, заплашени от бедност, 19 млн. са деца”.

▪ **Доклад на ЕК разкрива**, че през 2007 г. са регистрирани 43 000 случая на опит за внос на фалшиви стоки – ръст със 17%. България е единствената държава от ЕС, която попада в първата десетка на страни от целия свят по ментета. Китай е произвел 58% от задържаната фалшива продукция от всички сектори. Следват Турция, Индия, Грузия, Швейцария, ОАЕ, Хонконг и България.

КОМЕНТАР

ВИДОВДЕН

До 31 декември 2006 г. живяхме по олимпийския принцип „Важно е участието”. Напразно ни напомняха по европейски деликатно, че трябва да се подготвим по-добре за интеграцията, да затегнем коланите на държавните харчове и запушим пробойните на престъпността и корупцията.

След еуфорията на 1 януари 2007 г. ни обзе спокойствие – вече сме вътре, каквито сме, ще ни търпят. Философски приехме дори и факта, че за първи път ЕС допуска страна с шест „червени картона” и безпрецедентен мониторинг и изтървахме момента да си извлечем поуки. Реформите забавиха ход, липсващият административен капацитет не бързаше да се появи, а всички зачакахме нетърпеливо богатите европейски фондове да ни решат проблемите. България трайно зае първите места в „черните” статистики на ЕС. Мнозина предприемачи пък се успокояваха: „Ние няма да изнасяме за европейския пазар, ще си продаваме тук и без техните стандарти”, без да си дават сметка, че на 1 януари и кварталният хлябар, и селската мандра станаха част от единния вътрешен пазар.

Дойде обаче Видовден. Аксиомата, че правилата на единния пазар ваят за всички, ни застигна и нас. Вече не върви оправданието, че този урок ние сме го пропуснали несъзнателно, защото, още когато поискахме да членуваме в ЕС, тези не само общи, но и задължителни правила се знаеха. Затова обяснението за много от непопулярните мерки, за повишаването на цените и липсата на производство с „Ама това е заради ЕС”, е некоректно. Защото прилагането на правилата е в интерес не на еврокомисарите, а на българската държава, на българското общество и на всеки българин. Защото е много удобна, но вредна за нас самите, нагласата ни да ползваме благините на единния пазар без да се реформираме, да си плащаме сметките с парите на европейските данъкоплатци без да полагаме усилия да увеличаваме конкурентоспособността на икономиката, да се справяме с корупцията, престъпността и сивия сектор. Защото председателят на ЕК Барозу дойде у нас специално, за да ни каже, че от нас се очакват конкретни резултати в борбата срещу организираната престъпност и корупцията, че някои български граждани подкопават реформите и е въпрос на обществена нагласа нарушителите на закона да не се поставят над него и че средствата от ЕС са за страната като цяло, а не за облагодетелстване на отделни политици.

Договорът за присъединяване на България към ЕС предвижда прилагането на три предпазни клаузи до три години след приемането ни: обща икономическа предпазна клауза – по Член 36; специфична предпазна клауза за вътрешния пазар - по Член 37; и специфична предпазна клауза в областта на правосъдието и вътрешните работи - по Член 38.

Така че обратното броене до възстановяването или изчерпването на доверието към нас вече тече.

АРХИМЕД, ЛОСТЪТ И ЕДИННИЯТ ПАЗАР

Според легендата, изобретявайки лоста от първи род, Архимед изрекъл крилатата фраза: „Дайте ми опорна точка, и аз ще повдигна Земята”.

В 21 век никой не се мъчи да повдига Земята. Всички обаче търсят начини да подобрят живота си на нея. И ако има такъв универсален лост, който не само да „изстреля” националното стопанство на глобалния пазар и му гарантира финансово здраве и устойчиво развитие, но и да впрегне в полезно действие науката и образованието, да разкрие нови работни места, да подобри качеството на живота и направи икономически независими гражданите, да защити социалните им права и околната среда, това е конкурентоспособността. Днес тя решава бъдещето на цели нации, стопански сектори, региони и фирми. Затова конкурентоспособността е заложена в темелите на европейската интеграция, на всички най-важни нейни документи и политики.

ЛИСАБОНСКАТА СТРАТЕГИЯ: ПО ПЪТЯ НА КОНКУРЕНТНОСТТА

На срещата на върха в Лисабон през март 2000 г. лидерите на ЕС приемат стратегия за модернизирание, която очертава нова роля в света за ЕС през 21 век. В нея е записано: “За да подобри качеството на живота на своите граждани и околната среда до 2010 г., ЕС трябва да се превърне в най-конкурентоспособната и динамична икономика, основана на знанието в света, способна на устойчив икономически растеж, с повече и по-добри работни места и по-добра социална интеграция”.

След анализ на изпълнението на целите на стратегията през 2005 г., тя е преразгледана и фокусирана върху растежа и заетостта и в момента има голям принос за икономическия възход на ЕС. Стратегията се основава на тясно партньорство между Европейската комисия и държавите-членки с ясно разпределение на отговорностите. Отделните страни приемат реформи на национално ниво чрез изготвените от тях Национални програми за реформи, обхващащи период от три години. Те избират и свой координатор за Лисабонската стратегия - т.нар. “г-н или г-жа Лисабон”.

РАЗВИТИЕТО НА МАЛКИЯ И СРЕДНИЯ БИЗНЕС

е основен акцент в Лисабонската стратегия и затова в нея се посочва, че разходите за стартиране на бизнес и бюрокрацията, която го спира, трябва да се намалят, за да се създаде комфортна среда за развитието на малки и средни предприятия. Амбицията на ЕС е да се използва най-добре европейското културно многообразие за създаване на “Европейски патент” във всяка област. Интегрираната Европейска изследователска зона трябва да премахне пречките за мобилност на учените и да задържи висококачествения изследователски талант в Европа и да стане двигател за конкурентоспособността на икономиката.

Стратегията се опира на

ТРИ СТЬЛБА:

Икономически – включва подготовката за преход към конкурентоспособна, динамична икономика, базирана на знанието. При него се поставя акцент върху нуждата от постоянно приспособяване към промените в информаци-

ДОГОВОРЪТ ЗА РЕФОРМИ ПРЕДВИЖДА:

- дава сила на гражданските права: свободи, равнопоставеност, икономика и социални права;
- заменя ротационното председателство с поста “президент на Европейския съвет”, избран от лидерите на съюза с мандат от две и половина години;
- ЕК ще съкрати броя на комисарите, за да засили ефективността си;
- Европейският парламент ще намали броя на депутатите от 785 на 750;
- дава за първи път право на националните парламенти на глас в изработването на законите;
- въвежда нова система за гласуване, която ще отчита в по-голяма степен броя на населението в отделната страна;
- определят се нови цели, сред които: единна енергийна политика и стратегия за борба с глобалното затопляне;
- честната конкуренция се превръща в критерий на единния пазар.

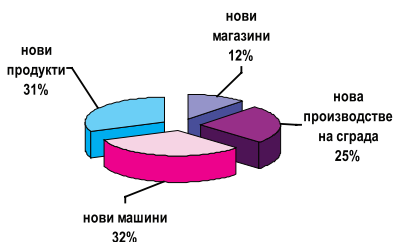
ЦИФРИ & ФАКТИ

- През първите четири години от изпълнението на Лисабонската стратегия в ЕС са създадени повече от 6 млн. работни места, заетостта е увеличена от 62,5% на 64,3%, трайната безработица е намалена от 4 на 3%.
- Много ключови пазари са изцяло или частично отворени за конкуренция: телекомуникациите, железопътният транспорт на стоки, пощенските услуги, доставките на електричество и газ. Отварянето на тези традиционно монополни пазари позволява да се повиши качеството на услугите, да се намалят цените и се модернизират секторите без намаляване на заетостта.
- Икономиката на знанието започва да се конкретизира – интернет влиза в 93% от училищата, в предприятията, в публичната администрация и в домакинствата. Изгражда се европейско научно-изследователско пространство.
- Много държави-членки започват реформи в пенсионните си системи, за да намерят решение на проблема със застаряването на населението.
- Приемат се около сто регламента, директиви и програми, гарантиращи постигането на целите, определени в Лисабон.

ПРИОРИТЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ

- В Националната програма за реформи са заложени следните приоритети: макроикономическа стабилност, оптимизиране на административната среда, подобряване на бизнес средата, мерки на пазара на труда, иновации.
- В бюджета за 2008 г. са увеличени инвестициите и разходите за образование и наука. Целта е научните изследвания да „влязат“ в бизнеса.
- Научните изследвания и внедряването им се подпомагат от фонд „Научни изследвания“ към МОН и Иновационния фонд към МИЕ, отворен за малките и средните предприятия.
- Поставена е задачата за създаване на високотехнологични и клъстерни предприятия.
- Програмата предвижда да се създадат 5 високотехнологични центъра, до които достъп ще имат научните институти, младите учени, фирмите, които искат да експериментират свои нови продукти и технологии.

ИНВЕСТИЦИИ НА БЪЛГАРСКИТЕ МСП

По данни на Алфа Рисърч

Проучването на Алфа Рисърч сочи, че основно малките и средните предприятия в страната понасят трудностите на прехода, което ги прави предпазливи към влагане на средства в иновации – близо 72% не инвестират в този важен дял за оптимизиране на производството. Забелязва се интересът на фирмите към закупуване или наемане на нова производствена база и нови машини за производство.

Предприемачите класират трудностите пред бизнеса си:

- дефицит на квалифицирани и ложи кадри – за 35% от тях;
- реализация на продукцията - 27%;
- нелоялна конкуренция - 18%;
- доставка на суровини – 11%
- бюрокрация – 9%

онното общество и от засилване на научно-изследователската и развойната дейност.

Социален - предвижда модернизацията на европейския социален модел чрез инвестиране в човешките ресурси и противодействие на социалната изолация. От страните-членки се очаква да вложат средства в образованието и обучението, да провеждат активна политика на заетост, да улесняват прехода към икономика на знанието.

Екологичен - поставя изискването икономическият растеж

да се обвързва с опазването и оползотворяването на природните ресурси.

През 2004 г. Европейската комисия предлага държавите-членки и бизнес средите да концентрират вниманието си при прилагането на националните стратегии в изпълнение на Лисабонската стратегия в областите: Развитие на партньорства; Задълбочен анализ на образователните нужди; По-високи публични и частни инвестиции в образованието; Достъп до образователни възможности; Оценяване на образованието; Въвеждане на качествен контрол.

ПРЕПОРЪКИТЕ НА БРЮКСЕЛ

В края на 2007 г. ЕК публикува доклада си за напредъка на България за стимулиране на растежа и заетостта и за изпълнение на критериите и показателите на Лисабонската стратегия

В доклада се посочва, че ЕК е съгласна с подхода, предложен от България за провеждане на реформите в страната. Въпреки това още усилия са необходими в някои критични области: повишаване на административния капацитет и подобряване на бизнес средата. Предвид нарастващите дисбаланси в икономическата област, за България е особено важно да ускори изпълнението на своята Национална програма за реформи с цел да създаде необходимите условия за устойчив растеж и заетост в средносрочен и дългосрочен план.

Според ЕК

СИЛНИТЕ СТРАНИ НА ПРОЦЕСА НА РЕФОРМИ В БЪЛГАРИЯ СА:

- приети са важни разпоредби за строг мониторинг на напредъка на най-високо политическо ниво, в т.ч. усилия за включване на заинтересованите страни;
- стриктна фискална политика, която предлага стабилна основа за ускоряване на необходимите структурни реформи с цел гарантиране на растеж в дългосрочен план;
- приета е Национална програма за реформи с ясен фокус, осигуряваща стабилна основа за бъдещо икономическо развитие.

Анализът на ЕК сочи, че българската икономика се развива добре, но следва спешно да се адресират макроикономическите рискове, като се поддържа стриктна фискална политика и се ускорят структурните реформи, за да се засили конкурентоспособността на икономиката.

Предизвикателствата са: административният капацитет, макроикономическите дисбаланси, бюрократичната тежест и функционирането на пазара на труда. Основната слабост е мундната ни бюрокрация, заради която има риск да не осъществим структурните реформи и да не се усвоят средства от европейските фондове. Отчита се, че Националната програма за реформи не включва мерки за бързо и чувствително намаляване на бюрокрацията, което да направи бизнес-средата по-динамична и конкурентоспособна.

НА БЪЛГАРИЯ СЕ ПРЕПОРЪЧВА:

- спешно да се подобри административният капацитет със специален фокус върху основните функции на правителството, регулаторните органи и съдебната система;

- да се ограничи растящият дефицит по текущата сметка и инфлационният натиск чрез строга фискална политика и подобряване качеството на публичните разходи и умерена политика по доходите с цел да се обвърже растежът на работните заплати с повишаването на производителността;

- да се предприемат бързи мерки за съществено намаляване на бюрократичните тежести и съкращаване на административните процедури с цел да се подобри бизнес средата (особено за малките и средни предприятия и стартирането на бизнес);

- да се повиши заетостта и качеството на работната сила чрез повишаване на ефективността и ефикасността на активните мерки

на пазара на труда, да се продължи реформата в системата на образованието, да се намали броят на учениците, преждевременно напускащи образователната система, да се повишат уменията, така че да отговарят на истинските нужди на трудовия пазар.

ЕК ни обръща специално внимание и на необходимостта от: устойчивост на публичните финанси; създаване на силна конкуренция в инфраструктурните индустрии; разработване на интегрирана политика за научноизследователска и развойна дейност и иновации; мерки срещу необявената трудова заетост и за прилагане на трудовото законодателство; изпълнение на стратегията за учене през целия живот.

БЪЛГАРИЯ И КРИТЕРИИТЕ НА ЛИСАБОНСКАТА СТРАТЕГИЯ

Индикатор за конкурентоспособност	ЕС 15	ЕС 10	България	САЩ
1. Брутен вътрешен продукт на глава от населението като покупателна способност	100	49	26	140
2. Производителност на труда на заето лице	100	52	37	121
3. Заетост на цялото трудоспособно население (15-64 г.) в %	65	57	51	-
4. Заетост на възрастните трудоспособни 55-64 г.	31	22	18	-
5. Брутни вътрешни разходи за изследвания и развитие като % от БВП	1,9	0,7	0,5	2,7
6. Степен на образование на младежите – общо; дял на младежите на 20-24 г. завършили пълен курс на средно образование	74	73	77	-
7. Сравнително ниво на цените – сравнително ниво на потребителските цени по домакинства, вкл. непреките данъци	100	58	40	116
8. Инвестиции в предприятията (брутен капитал на частния сектор като процент от brutния вътрешен продукт)	17	18	15	-
9. Социална интеграция - бедност (ниво на риска от бедност - % на населението, което разполага с по-малко от 60% от средния нац. доход)	15	13	16	-
10. Социална интеграция – заетост коефициент на вариране на нивата на заетост между регионите вътре в страната (ниво NUTS2)	13	12	7,5	-
11. Социална интеграция – безработица(нива на безработните от 12 и повече месеца в процент от цялото активно население)	3,5	8,5	11,8	0,5
12. Околна среда – общо количество емисии на газове, предизвикващи парников ефект спрямо квотите на Протокола от Киото и решението на Съвета на ЕС за 2008-2012	- 2	-28	-43	+17
13. Околна среда – енергийна интензивност на икономиката – брутно вътрешно потребление на енергия спрямо на БВП 1995=100	190	180	1800	350
14. Околна среда – обем на товарния транспорт (нива на товарния транспорт като индекс спрямо БВП, 1995=100	102	82	36	91

Четвърти доклад на ЕК за изпълнение на Лисабонската стратегия

ПРЕДИМСТВА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА:

- ниските данъци
- публичните финанси
- краткосрочната лихва
- правителственият бюджетен излишък
- валутният курс
- приходите от туризма
- притокът на ПЧИ
- индексът „Цена на живота“
- ръстът на БВП на глава от населението
- възнагражденията на мениджърите и в сектора на услугите
- инвестициите в телекомуникации като процент от БВП
- цената на Интернет достъпа.

НЕДОСТАТЪЦИ ЗА БЪЛГАРСКАТА КОНКУРЕНТНОСТ:

- дефицитът в текущата сметка
- обемът на износа на стоки
- инфлацията
- директните ни инвестиции в чужбина
- застаряването на населението
- подкупите и корупцията
- правораздаването
- неетичните практики на бизнеса
- липсата на опит на мениджърите
- практиките, свързани с одит и счетоводство
- привличане и задържане на талантилите хора в българските фирми
- научната и изследователската инфраструктура
- липсата на трансфер на знания между бизнеса и университетите
- енергоемкостта на икономиката
- правната подкрепа на развитието на технологиите и научните изследвания.

ОБЩЕСТВЕНОТО МНЕНИЕ

С над 75% одобрение, България влезе в ЕС с безпрецедентна подкрепа от обществото. С проточилите се реформи, обаче, и социалната цена, която заплащаме за тях, ентузиазмът ни намалява.

- Последното проучване на Института по социология при БАН и НЦИОМ показва, че по-малко от 30% от българските граждани смятат, че сме спечелили от членството си. Най-скептични са възрастните и безработните.
- 50% от анкетиранияте заявяват, че жизненият им стандарт е спаднал през последната година.
- 37% заявяват, че след влизането ни в ЕС корупцията се е увеличила, поради разпределението на средствата от еврофондовете.
- Според гражданите, най-важните задачи пред страната ни са: повишаването на жизненото равнище, поддържането на висок икономически растеж и спазването на законите.

ГЛОБАЛНИТЕ ПРЕПЯТСТВИЯ ПРЕД БЪЛГАРИЯ:

- Кредитната криза в САЩ и Европа, съчетани с нарастващи цени на храните, петрола и суровините и завръщането на Русия на световната политическа и икономическа сцена
- Свиването на различията в разходите за труд и данъчните ставки като източник на привлекателност
- Застаряване на населението и пренасочване на инвестиционните потоци към науките за живота и околната среда
- Увеличаване на търсенето на управленски талант успоредно със засилване на протекционизма

НЕОБХОДИМИТЕ РЕФОРМИ:

1. Национална политика за развитие на човешкия капитал:
  - Реформи в средното и висшето образование.
  - Насърчаване на обучението във фирмата
2. Национална политика за насърчаване на иновациите и високотехнологичния износ
3. Инвестиции в инфраструктурата и енергийната ефективност.

ОТГОВОРНОСТИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО:

- Намаляване на сивата икономика и корупцията
- По-ефективна защита на личността и собствеността
- Намаляване на тежестта на регулациите
- Прилагане на законите и договорите
- По-ефективна администрация за обслужване на бизнеса
- Защита на потребителите
- Развитие на фондовата борса и алтернативни източници на финансиране

ОТГОВОРНОСТИ НА БИЗНЕСА:

- Бизнес етика и практики, спазване на правилата и договорите
- Инвестиции в технологии, иновации и обучение на персонала

МЕЖДУНАРОДНАТА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БЪЛГАРИЯ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА' 2008

РУСЛАН СТЕФАНОВ - КООРДИНАТОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ПРОГРАМА НА ЦЕНТЪРА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ДЕМОКРАЦИЯТА

Руслан Стефанов работи в две основни области: противодействие на корупцията, сива икономика и държавно управление и икономика на знанието и иновации. Последните проекти, по които е работил, са свързани с изследване на недеklarираната работа в Централна и Източна Европа, оценка на икономиката на познанието и на националните иновационни системи.

С участието на Центъра за изследване на демокрацията тази година България за трети път е включена в най-старата ежегодна класация на конкурентоспособността на икономиките – IMD World Competitiveness Yearbook 2008: Годишникът на световната конкурентоспособност 2008 на IMD (International Institute for Management Development). Предходните две издания на книгата за България през 2006 и 2007 г. намериха място във формирането на политиката за конкурентоспособност на българското правителство и в конкретни програмни документи на Министерството на икономиката и енергетиката.

През 2008 г. конкурентоспособността на България е оценена в сравнителен план **сред 55 водещи световни и регионални икономики**, колкото бяха и предходната година. Тази година **България заема 39-то място**, с две позиции по-напред от 2007 г., пред страни като Италия, Румъния, Гърция, Украйна, Турция, Полша и Хърватска.

Класацията оценява международната конкурентност на България по това:

- как работи икономиката (макроикономическа оценка на конкурентоспособността);
- как работи правителството;
- как работи бизнесът;
- с каква инфраструктура разполага (като тук освен базовата инфраструктура се включва и технологичната и иновативна инфраструктура, здравеопазването и образованието).

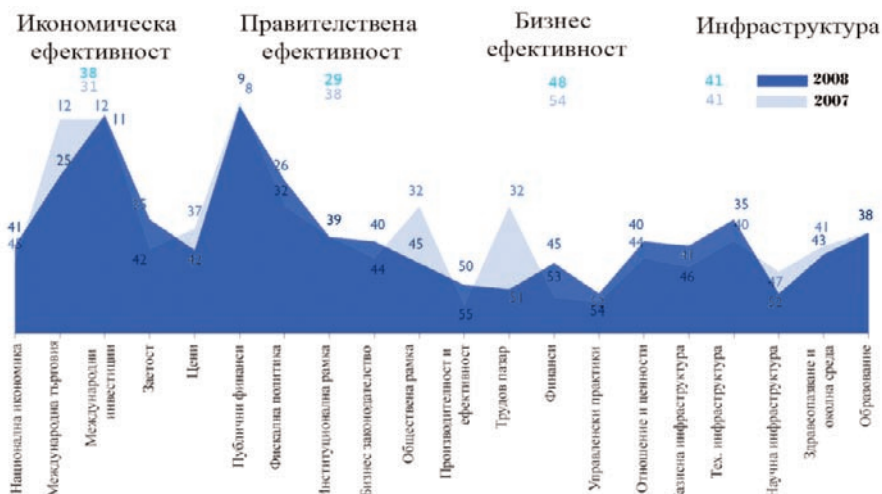
България има най-висок резултат във втората група от фактори – **ефективността на правителството** (29-то място в сравнение с 38-мо за 2007), за разлика от миналата година, когато най-добри резултати показва **ефективността на икономиката** (спад от 31-во място през 2007 на 38-мо място през 2008). **Ефективността на бизнеса** е оценена по-високо в сравнение с предходната година (на 48-мо в сравнение с предпоследното 54-то място през 2007 г.), а по отношение на **инфраструктурата няма промяна** – България е класирана на 41-во място сред 55-те участници – същото като миналата година.

България заема по-добра позиция и в класацията на страните с по-малко от 20 млн. души население. През 2008 г. тя се нарежда на 24-то място (пред Гърция и Хърватска), в сравнение с последното 26-то място от 2007 г.

ПРОФИЛ НА СРАВНИТЕЛНАТА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА БЪЛГАРИЯ

(цифрите показват позицията на България по съответния показател в класацията на 55 страни)

Изкачването на България от 41-во на 39-то място в класацията през 2008 г. е несъмнено положителен знак към международните инвеститори за възможностите, които икономиката на страната предоставя в сравнение с други страни от региона. За разлика от други подобни класации, тук страната ни се сравнява с най-развитите и привлекателни за инвестиции икономики в света. Самото включване на българската икономика в класацията е вече признание за мястото, което тя заема в световната икономика и за наличието на международно-сравними количествени показатели за нейното развитие. Все още, обаче, остават съществени пречки пред развитието на конкурентоспособността на страната,

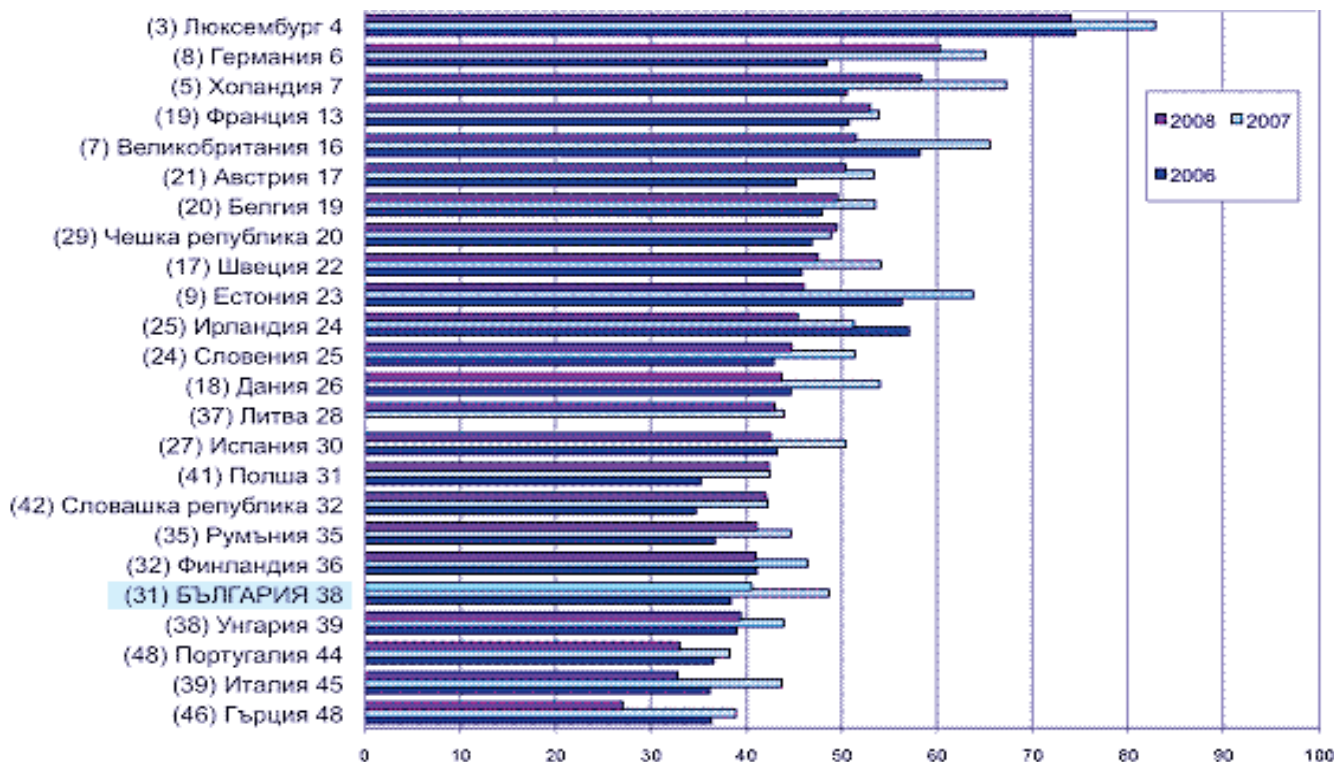

Източник: World Competitiveness Yearbook, IMD, 2008 и 2007 г.

особено що се отнася до спазването на върховенството на закона, лоялната и етична конкуренция, ограничаването на сивата икономика и корупцията в сред-

носрочен план и осигуряването на квалифицирана работна ръка, развитието на иновациите, технологиите и науката в дългосрочен план.

КАК РАБОТИ ИКОНОМИКАТА

Сега най-големите предизвикателства пред България са:

- Осигуряване на върховенството на закона за намаляване на сивата икономика, корупцията и организираната престъпност;
- Подобряване на предоставя-

нето на публични услуги, управлението на обществено имущество и реформа на публичната администрация;

- Фокусиране на европейските кохезионен, структурни и селскостопански фондове към развитие-

то на човешкия капитал, предприемачеството и иновациите;

- Реформа на средното и висшето образование и обществения НИРД сектор за подобряване на уменията и гъвкавостта на работната сила.

ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА БЪЛГАРИЯ:

- “Конкурентоспособност” - 988 млн. евро
- “Развитие на човешките ресурси” – 1.033 млрд. евро
- “Транспорт” – 1.624 млрд. евро
- “Околна среда” – 1.466 млрд. евро
- “Регионално развитие” – 1.361 млрд. евро
- “Административен капацитет” - 154 млн. евро
- Подцел “ Европейско териториално сътрудничество - 179 млн. евро

Общо : 6.853 млрд. евро

ЦИФРИ & ФАКТИ

- Всяка страна в ЕС отделя над 2.5% от БВП за иновации. У нас – под 1%.
- Над 65% от българските фирми не са въвеждали никакви иновации през последната година.
- Нашите предприятия се затрудняват от липсата на финансиране, високите разходи за иновации, липсата на квалифициран персонал и на защита на интелектуалната собственост.
- До 2013 г. с помощта на еврофондовете в изследвания и технологии у нас ще се влягат по близо 30 млн. евро годишно.
- У нас научните изследвания са съсредоточени в институтите. В ЕС 50% от научните работници са в бизнес сектора, в Япония - 70%, а в САЩ – 80%.
- В ЕС бизнесът финансира 55% от изследванията, в САЩ – 64%, а в Япония – 75%.
- У нас за наука се отделят 0.4% от БВП. В ЕС – 1.8%, а целта е - 3%.
- За единица БВП у нас се изразходва 8 пъти повече енергия спрямо средното за ЕС равнище.
- В българските домакинства енергията се използва два пъти по-неефективно, отколкото в съюза.
- България има най-високата енергийна интензивност в ЕС – показател за неефективното използване на енергията и за големия потенциал за икономии.
- България е на последно място в класацията на ООН за производителността на труда в развитите страни. На първо място са САЩ, където средно всеки работещ внася 63 885 долара в БВП на страната. От ЕС първенци са Ирландия, Люксембург, Белгия и Франция. Производителността на труда в Източна Азия е скочила двойно за 10 години.

ФИНАНСОВИ ЛОСТОВЕ НА КОНКУРЕНТНОСТТА

У НАС ДЕЙСТВАТ МНОГО ПРОГРАМИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” финансира пряко:

- Създаване и внедряване на нови продукти, базирани на съвместни научно-приложни разработки, които да се приложат в производствения процес;
- Стартиране на собствен иновативен бизнес;
- Модернизация и технологично обновление;
- Въвеждане на енергоспестяващи технологии в производството;
- Разнообразяване на използваните енергийни източници;
- Повишаване на ефективността на бизнеса и достъпа до нови пазари чрез различни форми на бизнес-коопериране.

Програмата подпомага развитието на предприятията и пазарните им предимства за справяне с конкурентния натиск на европейския и международните пазари като предоставя непряка помощ в областта на:

- Подобряване достъпа до финансови ресурси за стартиране и развитие на бизнеса – чрез предоставяне на кредити, гаранции и дялов капитал от специали-

зирирани фондове;

- Предоставяне на професионални консултантски и информационни услуги за бизнеса;
- Разширяване на достъпа до външни пазари чрез предоставяне на съвременна и актуална информация, свързване с потенциални чуждестранни партньори и субсидии за участие в международни панаири и изложби.

По линия на Оперативната програма съществуват две форми на финансова подкрепа: **грант - схеми за безвъзмездна помощ, и договори за услуги, доставки и ограничено строителство.**

Приоритетните области на финансиране по ОП са:

- Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности
- Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда
- Финансови ресурси за развитие на предприятията
- Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика

**Повече информация
ще намерите на адрес:
www.mee.government.bg**

КОНКУРСИ

▪ До 6 август т.г. МСП от производствения сектор могат да подават проекти по програмата „Повишаване конкурентоспособността на българските предприятия – фаза 3”, финансирана от Програма ФАР на ЕС и управлявана от МИЕ. Допустимите дейности са: консултантски услуги за постигане на съответствие с изискванията на ЕС, въвеждане на международни пазарни стандарти, разработване и изпълнение на стратегии за бизнес развитие; инвестиционна подкрепа за модернизирани и подобряване на производственото оборудване; професионално обучение на персонала. **Насоките за кандидатстване ще намерите на адрес: www.iaphare.org и www.sme.government.bg.**

▪ Европейската инвестиционна банка предлага нови възможности за финансово подпомагане на университетските изследвания:

Програма EIBURS осигурява безвъзмездна помощ на университетски изследователски центрове, които работят по научни теми и области от особен интерес за банката.

Крайният срок за представяне на предложения е **15 септември 2008 г.** Те се изпращат на адрес:

EIB-Universities Research Action
100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
Mr Mateu Turry, Co-ordinator

Допълнителна информация ще намерите на адрес: www.eib.org/universities

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ”

финансира общо или специфично обучение за придобиване или повишаване на професионалната квалификация, включително въвеждащо обучение на заетите лица; обучение за придобиване на ключови компетенции - общуване на роден и чужд език; основни знания в природните науки, технологиите и математиката; умения за учене; дигитална компетентност; инициативност и предприемачество; културна осъзнатост и творчество; обществени и граждански компетентности.

- Втората фаза на схемата «Квалификационни услуги и обучение на заети лица» по Оперативната програма, която стартира в края на май, има общ бюджет в размер на 50 млн. лв.

- За улеснение на предприемачите проектите се приемат и разглеждат текущо. На всеки два месеца ще се събира комисия за оценка на проекти, постъпили до 15-то число на предходния месец.

Повече информация ще намерите на адрес: www.az.government.bg

СЕДМА РАМКОВА ПРОГРАМА НА ЕС

за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007-2013) е насочена към изграждане на интегрирано Европейско изследователско пространство и постигане на дълготраен и устойчив икономически растеж.

Програмата:

- подкрепя провеждането на върхови научни изследвания в нововъзникващи области на познанието,

- стимулира най-добрите научни колективи в Европа и извън нея да провеждат съвместни научни изследвания в съвременни направления – насърчава създаването на нова генерация талантиливи млади учени, които да останат в Европа и да работят за постигането на конкурентоспособна икономика, базирана на знанието и уменията,

- работи за обвързване на научната политика с другите политики на общността – заетост, регионално развитие, конкурентоспособност и иновации, за да гарантира допълване и успешно взаимодействие между тях.

В България национален координатор на Рамковата програма е Министерството на образованието и науката.

Седма рамкова програма се реализира чрез няколко големи програми: Сътрудничество, Идеи, Хора и Капитали.

Тематични области:

- Здраве
- Храни, рибовъдство, аграрни науки и биотехнологии
- Информационни и комуникационни технологии
- Нано науки, нано технологии, материали и нови производствени технологии
- Енергетика
- Околна среда (включително промени в климата)
- Транспорт (включително аеронавтика)
- Социалноикономически и хуманитарни науки
- Космос
- Сигурност

Особеност на Седма рамкова програма е нейната приложност и ориентираност към внедряването на иновациите в МСП. Затова тя изпълнява следните специфични цели: повишаване на иновационния капацитет на МСП, както и на техния принос за развитието на нови продукти, технологии и пазари чрез насърчаване на научни изследвания в и от МСП, по-ефективно използване на научните резултати и придобиване на технологично ноу-хау с цел по-добра координация и връзка между научните изследвания и иновациите.

Повече информация ще намерите на адрес:
www.7fp.mon.bg
и www.arcfund.net

КОНКУРСИ

МОН обявява 6 процедури за директно предоставяне на безвъзмездна помощ по ОП “Развитие на човешките ресурси” с общ бюджет 105 млн. лв.:

- “Информационни и комуникационни технологии в образованието”. Бюджет: 39 млн. лв. Програмата е насочена към: ученици, студенти, учители, преподаватели, научни работници, родители, ръководен и административен персонал в училищата и висшите училища.

- “Повишаване на квалификацията и създаване на условия за кариерно развитие на учителите, преподавателите във ВУ и директорите”. Бюджет: 10 млн. лв. Програмата е насочена към: учители, преподаватели, педагогически кадри в училищата, детските градини и извънучилищните педагогически учреждения, директори, помощник-директори.

- “Подпомагане въвеждането на делегирани бюджети”. Бюджет: 8 млн. лв. Програмата е насочена към: служители в образователни и учебни институции.

- “Разработване на система за оценка качеството на средното образование и рейтингова система за висшите училища в България”. Бюджет: 4 млн. лв. Програмата е насочена към: обучаеми, служители в образователни и учебни институции, оценители, работодатели.

- “Образователни услуги за ученици, изоставящи от учебния материал и деца с изяви дарби”. Бюджет: 5 млн. лв. Програмата е насочена към: деца в предучилищна възраст, ученици от 1 до 10 клас, учители и педагогически съветници.

- “Студентски стипендии за равен достъп до образование и повишаване на мотивацията за по-добри резултати”. Бюджет: 39 млн. лв. Програмата е насочена към: студенти в редовна форма на обучение във всички висши училища.

Информация ще намерите на адрес:
www.minedu.government.bg

КАКВО ДА НАПРАВИТЕ, ЗА ДА УСПЕЕТЕ?

- Да планират развитието на своята фирма за по-голям период от време;
- Да бъдат активни при търсенето и получаването на информация относно възможностите за финансиране;
- Да познават добре обхвата на програмите и правилно да се ориентират за най-подходящи инструменти за конкретните ви нужди;
- Да познават добре правилата и процедурите на кандидатстване по програмите и допустимост на дейностите и разходите по тях;
- Да генерират качествени проектни идеи и предложения на база стратегията за развитие на предприятието;
- Да прилагат правилата за държавни помощи – размерът на помощта е ограничен в определени рамки;
- Да осигуряват частично съфинансиране при изпълнение на проектите;
- Да се съобразяват и прилагат националните и европейските тръжни процедури при изпълнението на проектите;

ПРОПУСНАТИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Въпреки че нашите МСП се оплакват от хронична липса на свежи пари за инвестиции, те не бяха особено активни в първите конкурси по ОП „Конкурентоспособност“.

- **Общо 306 са подадените проектни предложения за безвъзмездна помощ по схемата „Технологична модернизация в предприятията“.** Престрашили са се предприемачи само от 10 области. Най-много са подадени проекти в София, а най-малко – в Русе. Схемата с общ бюджет от 25 млн. евро цели модернизация на технологичното оборудване, свързано с разширяване дейността на предприятията и повишаване на конкурентоспособността им, включително чрез подкрепа за продуктова или процесова иновация.
- **291 проекта са постъпили по схемата „Покриване на международно признати стандарти“.** Докато в София са подадени 157 проекта, в Бургас те са 4. Схемата е с общ бюджет от 5 млн. евро.
- **26 са подадените през първия месец проекти по схемата „Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия“.** Те се разглеждат до изчерпване на бюджета от 4 млн. евро и се приемат единствено в София. **Максималният размер на помощта е 391 166 лева (200 хил. евро), а минималният – 40 хил. лева.**

РАМКОВАТА ПРОГРАМА ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ

е насочена главно към нуждите на малките и средните предприятия. Тя ще действа до 2013 г. и има общ бюджет от 4.22 млрд. евро. С нея се цели да се постигнат задачите на обновената Лисабонска стратегия за стимулиране на икономическия растеж и създаване на нови работни места в ЕС. Тя подкрепя мерки за засилване на конкурентоспособността на основата на иновациите. Като цяло, програмата насърчава използването на информационни технологии, екологични технологии и възобновяеми източници на енергия.

Цел 1 – повишаване на конкурентоспособността на предприятията и в частност на малките и средните предприятия;

Цел 2 – насърчаване на всички форми на иновации, включително и екоинновациите;

Цел 3 – засилване развитието на устойчиво, конкурентно и иновативно информационно общество;

Цел 4 – насърчаване на енергийната ефективност и използването на новите ВЕИ във всички сектори, включително и в транспорта.

Целите се постигат чрез следните подпрограми:

“Подпрограма за предприемачество и иновации” – обединява в себе си дейности, целящи да насърчат предприемачеството, конкурентоспособността и иновациите в индустрията. Насочена е основно към малките и средните предприятия – от бързо развиващите се компании до семейните фирми. Тя цели да улесни достъпа на развити и на новосъздадени МСП до финансиране и инвестиции, до информация за функционирането и възможностите, които предлага вътрешният пазар, както и за влязлото в сила законодателство, което се прилага за тях или пък за такова, което се подготвя с цел по-лесно да се адаптират към промените. В тази връзка предоставянето на

услуги на бизнеса играе особено важна роля. Подпрограмата насърчава обмена на добри практики между държавите-членки с цел да се създаде по-добра административна среда за бизнеса и иновациите.

Подпрограмата **“Подпомагане на политиката в областта на информационните и комуникационните технологии”** насърчава въвеждането и използването на нови технологии, които са в основата на икономиката на знанието. Тя е част от стратегията на ЕК i2010: Европейско информационно общество и включва в себе си целите на програмите eTen, eContent и MODINIS.

Подпрограма **“Интелигентна енергия за Европа”** подкрепя усилията за постигане на целите в областта на устойчивата енергетика. Тя подпомага подобрения в енергийната ефективност и въвеждането на ВЕИ, тяхното навлизане на пазара, диверсификацията на енергията и горивата. ЕС си е поставил за цел да повиши консумацията на възобновяема енергия до 12% до 2010 г. Основно значение се отдава на новите горива за транспорта. Подпрограмата е наследник на програма “Интелигентна енергия за Европа” (2003-2006 г.)

Повече информация ще намерите на адрес: www.arcfund.net

ПРОГРАМА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Общата ѝ цел е да допринесе чрез образование и квалификация за развитието на ЕС като общество, основано на знанията, с устойчиво икономическо разви-

ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

тие, с повече и по-добри работни места и по-голямо социално сближаване. Това се постига чрез обмен на знания, сътрудничество и движение между системите на образование и обучение в рамките на Обединена Европа, като програмата обхваща училищното, висшето образование, професионалното обучение и квалификация и обединява в **интегрирана програма** програмите „Сократ” – специализирана за общото образование, „Леонардо да Винчи” – за професионално образование и квалификация, „Грюндвиг” – за подпомагане на ученето през целия живот, и **eLearning** – за компютърно обучение и квалификация.

Общият бюджет на програмата е 6.970 млрд. евро, като България може да участва във всичките ѝ конкурси и подпрограми. ЕК въвежда облекчени изисквания за работа по проектите. Размерът на финансирането им се определя от всяка национална агенция, чиито функции у нас се изпълняват от Центъра за развитие на човешките ресурси. Облекчава се и отчетността. Отпусканите безвъзмездно средства вече се считат само като изпълнение на дейностите, без разходно-оправдателни документи и финансов отчет. Засилва се обаче мониторингът - Националната агенция следи изкъсо за изпълнението на планираните дейности и как се харчат европейските пари.

- От 2000 г. досега със средства от ЕС са финансирани 2 500 български проекта в сферата на образованието и квалификацията.
- В тях са вложени безвъзмездно близо 40 млн. евро.
- 63 хиляди български ученици, студенти, работници и преподаватели са повишили образованието и квалификацията си с европейска помощ.
- Български проекти в тази сфера получиха най-високите европейски отличия за качество и прозрачност.

Повече информация ще намерите на адрес: www.hrds.bg.

В ПОМОЩ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ

Една от основните задачи на създадената и у нас мрежа EEN е да предоставя на предприемачите от цялата страна информация за финансовите лостове за развитие на бизнеса, иновациите, управлението на човешките ресурси, в крайна сметка – за повишаване конкурентоспособността на предприятията.

Ако вие се интересувате от програмите на ЕС за финансиране, имате нужда от консултация как да разработите своя проект, как да кандидатствате с него и го управлявате, обърнете се към някой от нашите офиси в страната.

РЕПЛИКА

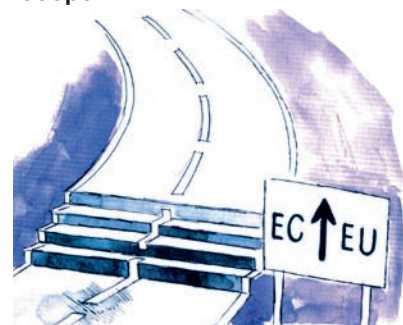
ЗАЕДНО СРЕЩУ КОНКУРЕНЦИЯТА

Една от големите тайни на българския преход към пазарна икономика е защо у нас не се появи здравословната конкуренция. Същата тази, която дърпа цените надолу и бута качеството нагоре. Въпреки привидното многообразие от предлагане на българския пазар, на него цари твърде съмнително уеднаквяване на цените – в посока нагоре, и на качеството – в посока надолу. Сметката, разбира се, се плаща от потребителите.

След като миналото лято цените на храните полудяха, Комисията за защита на конкуренцията започна разследвания срещу приятия и браншови организации от пет сектора на българската икономика за картелни споразумения за налагане на общи цени. „Под ножа” попаднаха производството и търговията с мляко и млечни произведения, растителни масла, хляб, хлебни и сладкарски изделия, пилешко месо и яйца, таксиметрови услуги.

Изетите документи и копия от софтуера в претърсените офиси се анализират в откритата Forensic-лаборатория за разкриване на доказателства за картелни споразумения. Първите глоби бяха наложени на производители на олио. През тази година съмнението за ценови договорки има при търговията с петролни продукти.

Напомняме ви, че в защита на свободната конкуренция Член 81 от Договора за основаване на Европейската общност забранява споразуменията и съгласуваните практики между фирмите, които пречат на конкуренцията в рамките на единния пазар. На компаниите-нарушители се налагат глоби до 10% от общия им оборот.

ЦИФРИ И ФАКТИ

Една година след приемането ни в ЕС делът на сивата икономика е нараснал до 25 - 35% от брутния вътрешен продукт и оборотът ѝ е между 10 и 20 млрд. лева. Тя се определя вече като вид икономическа наркомания, която устройва еднакво добре и работодателите, и работниците, и администрацията, и политическите партии.

Най-голям дял в сивия сектор имат: строителството, туризмът, частните услуги в здравеопазването и образованието, търговията с акцизни стоки и горива, безмитната търговия, държавните енергийни монополи.

Над 60% от предприемачите класират приватизацията и обществените поръчки сред основните генератори на корупция и нерегламентирани плащания.

Всяка втора обществена поръчка у нас е незаконна. За нелегалния оборот може да се съди от факта, че през миналата година са обявени 15 хил. обществени поръчки на обща стойност 6 млрд. лева.

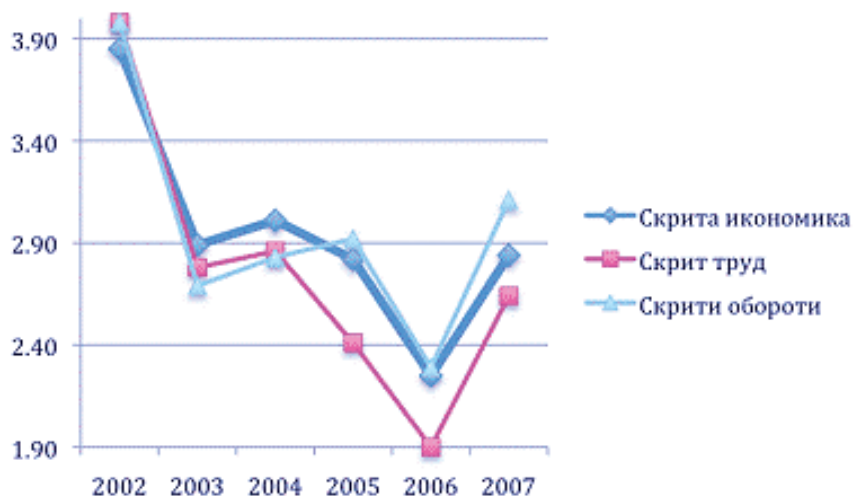
СИВИЯТ СЕКТОР НАСТЪПВА

Центърът за изследване на демокрацията, с подкрепата на посолството на Кралство Нидерландия, организира кръгла маса, посветена на предизвикателствата, които сивата икономика поставя пред развитието и конкурентоспособността на България.

Анализът показва, че сивата икономика е една от основните пречки пред инвестициите и растежа в България. По различни оценки нейният размер е между 20% и 35%, а в някои сектори се отчита по-малко от 50% от реалната стойност на сделките. Тези скрити приходи се превръщат в непресъхващ извор на корупционни плащания за най-различни цели – от избягване на глоби и наказания до завладяване на държавата.

Въпреки изсветляването на част от сивата икономика през последните 5 години след намаляването на преките данъци, през първото тримесечие на 2008 г. все още 1,7 млн. души остават извън работната сила, 14% от българите са получили допълнително заплащане в плик през 2007 г., а предприятията са укривали един на всеки пет лева оборот.

ДИНАМИКА НА СИВАТА ИКОНОМИКА В БЪЛГАРИЯ: ИНДЕКС НА СКРИТАТА ИКОНОМИКА

Витоша Рисьърч, Център за изследване на демокрацията

Според анализа, въведените по-ниски данъчни и социално-осигурителни ставки, засиленият контрол от страна на българското правителство след 2003 г. и продължаващият икономически ръст, базиран на вътрешен кредит и на преки чуждестранни инвестиции, са довели до свиване на сивата икономика с около 30% между 2002 и 2008 г. Вероятно, смятат експертите, въздействието на тези мерки върху сивата икономика ще бъде еднократно и ограничено във времето, което изисква приоритетът на правителствената политика в тази насока да се насочи към прилагането на законите. Специално внимание следва да се обърне на прекъсването на корупционните връзки между сивите бизнес монополи и високопоставени политици и чиновници.

За да се увенчат с успех усилията на българското правителство и бизнес за намаляване на негативното въздействие на сивата икономика върху благосъстоянието на нацията, е необходимо да се ангажират бизнесът, неправителствените организации и държавните институции в платформа за дългосрочно партньорство за създаване на еднакви правила за бизнес и работа на всички, като се използва и опитът на гражданското общество за изграждане на успешни коалиции по утвърдени международни модели.

ГАЛЯ ЗЛАТЕВА

ФИРМА „САНА” – РУСЕ

СВЕТЛИН АНТОНОВ

ФИРМА „ДИМА СТИЛ” - РУСЕ

ИРИНА КОЛЕВА

ФИРМА „ДИМА” – БУРГАС

АТАНАСКА МИЛЕВА

ФИРМА „ТИДЕЯ” – ПЛОВДИВ

▪ С членството на България в ЕС ни се разшириха пазарите – сега работим и за България, и за европейските страни. С конкуренцията се справяме, тъй като у нас няма много производители на чанти от естествена кожа. Най-големият проблем обаче е, че хората обедняха и нямат пари за покупка на стоки. Нормативната база и многото разрешителни режими ни спъват с изискванията към фирмите-производители и правят работата ни все по-трудна. Нужната ни информация получаваме най-често при участието ни на изложения в чужбина и от Интернет.

▪ Съществена промяна от работата ни на единния пазар още не се усеща. Смятам, че данъчната политика се либерализира достатъчно. В работата обаче ни пречат държавните и контролните органи. За най-малките пропуски ни съставят големи актове, които се отразяват на конкурентоспособността на производството. Случва се и да ни изнудват да си плащаме – натискът е различен и зависи от стила на поведение на чиновниците. Основният проблем обаче е не отношението на държавните институции към нас, а това, че допускат нeloялната конкуренция от китайски и турски стоки. Тя убива българския производител. Ние работим „на светло”, плащаме заплати, осигуровки и данъци и затова се получава тази голяма разлика в цените с контрабандните стоки, които се продават масово в страната. Европейските стандарти са доста високи и все още не сме успели да отговорим на тях. Нашите стоки в известна степен изостават като качество, но ще ги настигнем, за да се наложим на техните пазари. Стремим се често да излизаме от България и на място да следим как се развива пазарът, да се сравним с тяхното производство. В Русе повечето фирми работят за европейски страни и определено има интерес към нашите стоки, много от които имат запазено място на единния пазар.

▪ Спадът в производството е много голям. Една от основните причини е голямата конкуренция от китайски и турски стоки, поради което българските производители, които работят „на светло” не могат да продадат стоките си, средствата се задържат и ефективността спада. В този процес държавната администрация не е много на наша страна.

▪ Работата ни не става по-лесна, заради конкуренцията на китайските стоки, които са с много ниски цени. Смятам, че държавата може да направи много повече за българския производител, като или ограничи вноса, или наложи вносни мита, за да може българският производител да стане конкурентен. Защото ние трябва да увеличаваме заплатите на нашите работници, а при тези ниски цени на конкуренцията как да стане това? Стагнацията на пазара е много голяма. Това е проблемът. От друга страна, трябва да се намери начин до производителите да стигат изискванията на европейския пазар. Наши колеги бяха глобени, защото не са изпълнили стандарта за детски дрехи до 8 г. да няма връзки по тях. Това ние не го знаем. Тези изисквания трябва да стигат до нас. Сега нямаме никаква информация – никой не ни праща по пощата или по и-мейл измененията в нормативната база. Логото „Изберете българското” има свое място на единния пазар, защото качеството ни се подобри много. Имаме клиенти, които сравняват нашите изделия с купени на Запад и казват, че са много добри. Но държавата трябва да се погрижи това да се разбере и в останалите европейски страни – да има фонд за промоция на българското производство, така както има в туризма. Това много ще ни помогне.

ДОПИТВАНЕ ДО БИЗНЕСА

ДА ОПРЕДЕЛИМ ЗАЕДНО ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС

Европейската група за допитване до бизнеса е нова инициатива за ефективна защита и засилване на конкурентоспособността чрез пряка консултация между Европейската комисия и предприятията на техния национален език. Това непосредствено взаимодействие между комисията и фирмите дава възможност за **изразяване на пряко отношение** по законодателни предложения и политики на ЕС **още на етапа** на тяхната подготовка и за **получаване на изчерпателна информация** за резултатите и изводите от провежданите консултации.

Участието и на българските предприемачи е доброволно и става чрез директна регистрация на адрес: <http://ec.europa.eu/yourvoice/ebtp>. Предприятията са

разделени на секторите: Минно дело, производство и енергетика; Строителство; Търговия на дребно, търговия на едро, хотелиерство и ресторантьорство; Транспорт и комуникации; Финансово посредничество; Недвижими имоти, бизнес дейности.

ЕК ВИ ПРИЗОВАВА:

„Помогнете ни да очертаем правилните политики и Европа да се превърне в най-доброто място за вашия бизнес“.

Национален координатор на Европейската група за допитване до бизнеса е Бончо Бончев - началник отдел в Дирекция „Европейска интеграция“ към МИЕ, тел. 02/ 940 72 34, b.bonchev@mee.government.bg

КАЖЕТЕ МНЕНИЕТО СИ

Областните управители у нас проучват всички лицензионни, разрешителни и регистрационни режими на общинско ниво. Целта е кметове и съветници да разберат кои регулации са законни и кои трябва да бъдат отменени, тъй като общините масово въвеждат регулации с наредби, а според Закона за ограничаване на административното регулиране върху стопанската дейност /ЗОАРАКСД/ това може да става само със закон. Областните управители ще направят проверки за неправомерни бюрократични процедури пред бизнеса, ще бъдат разгледани таксите, събирани от общините за издаване на разрешителни, регистрации, удостоверения и ще се търсят правила за определянето им. Според закона, техните стойности трябва да покриват единствено разходите по администрирането им.

- У нас мениджърите прекарват 1/3 от времето си в борба с бюрокрацията;
- Общо 1935 режима висят над главата на бизнеса в България и от тях законови са едва 392. От останалите 1559 неправомерно въведени, 1275 са дело на общините и са концентрирани в 10 – 11 общини;
- Целта на повечето неправомерно въведени режими е налагането на местен монопол в даден сектор и унищожаване на конкуренцията;
- При неправомерно въведени режими от общините работодателските организации трябва да сигнализират Националното сдружение на общините в България;
- По данни на МИЕ таксите за започване на собствен бизнес представляват 499.9% от доходите на глава от населението.

ЗАПОЧВА ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ

Важността на малките и средните предприятия за икономиката на ЕС е добре осъзната и е неизменна част от неговите важни политически документи. При оценката на политиката към МСП за периода 2005-2007 г. ЕК заключи, че във всички страни от ЕС е постигнат напредък в тази сфера.

Важен остава принципът “Мисли първо за малкия”, който трябва да се интегрира по възможност във всеки нормативен акт, имащ пряко или косвено отношение към малкия бизнес. Затова ЕК обмисля създаването на

ЕВРОПЕЙСКИ ЗАКОН ЗА МАЛКИЯ БИЗНЕС (SMALL BUSINESS ACT FOR EUROPE),

чиято основна цел е **“поставяне на принципи и конкретни мерки за подобряване на рамката от условия, в които работят европейските МСП по време на всички етапи от съществуването им”**.

ЕК кани всички предприемачи и заинтересовани страни да участват в обществените консултации по този въпрос и да дадат своя принос за подобряване на средата, в която работят предприятията в ЕС.

Дирекция “Политика по отношение на предприятията”

**ЖОЗЕ МАНУЕЛ БАРОЗУ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:**

ЕДИННИЯТ ПАЗАР НА 21 ВЕК

ВЛАСТ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И МАЛКИТЕ ФИРМИ

“Единният пазар е сърцевината на европейското начинание. За гражданите той означава правото да живеят и работят в друга европейска държава, да имат достъп до по-широка гама от качествени стоки и услуги на по-ниски цени. За бизнеса означава поле за дейност на вътрешен пазар от 500 милиона души, който е основан на върховенството на закона и е изграден с взаимно уважение и доверие.

През последните години единният европейски пазар има постижения, немислими преди две десетилетия, например, намалена е цената на международните телефонни разговори, открити са нови 3 млн. работни места, а средният доход на гражданин от ЕС е 500 евро. Единният пазар помогна за създаване на конкурентоспособни компании и намаляване на цените, за по-голям избор за потребителите, както и една по-атрактивна Европа за инвеститорите.

Единният европейски пазар трябва да даде власт на потребителите и малките фирми, затова основното в нейната визия през 21 век е предложението на ЕК фокусът да се премести от първоначалната цел, която гарантира преди всичко ползи за едрия бизнес, към по-доброто функциониране в услуга на гражданите и малките предприятия.

ЕК прие пакет от мерки, които ще подобрят общото функциониране на вътрешния пазар и ще доведат до нови предимства за гражданите. Единният пазар навлиза в нов цикъл, в който той ще създаде повече облаги за потребителите, малкия и среден бизнес. Ние ще направим всичко възможно потребителите да се облагодетелстват все повече от пазара, както направихме например с роуминг услугите. Единен пазар за всички означава да се засилят и социалните тенденции. ЕК ще увеличи контрола върху ключови сектори на единния пазар - дистрибуцията на стоки, финансовите и телекомуникационните услуги, електромеханиката.

Пакетът съдържа също мерки, които ще помогнат на Европа да реагира по-адекватно на глобализацията, да създаде още повече работни места, да осигури лоялни цени и помогне за опазване на околната среда.

Единният пазар е по-важен от всякога. В наши дни искам да го видя със заздрави позиции и по-добре адаптиран към глобализирания свят на 21 век.“

- През 2007 г. ЕК направи преглед на постиженията на единния пазар през последните 20 години и очерта визията му за 21 век. Основната ѝ философия е да се осигурят по-нататъшни ползи на гражданите и бизнеса и се работи за по-конкурентоспособна и стабилна Европа.

- ЕК отчита, че откакто е започнала инициативата за единен пазар през 1985 г., ЕС е извървял дълъг път, превръщайки идеята за четири-те свободи – свободното движение на хора, стоки, услуги и капитали, в реалност. Това е довело до много важни придобивки за европейските граждани и бизнеса.

- Прегледът на единния пазар и предложението за законодателни и оперативни действия са в отговор на ангажиментите на ЕК, заложили в нейната „Програма за гражданите“, приета през май 2006 г.

- **Единният пазар създаде:**

- 3 млн. работни места
- Конкуренция
- По-ниски цени

В същото време той се регулира от над 15 хил. директиви.

- ЕК прави крачка напред към улесняването на фирмите, особено МСП, да участват в обществените поръчки навсякъде в ЕС, което представлява решаваща стъпка към постигането на единния европейски пазар. Комисията ще съфинансира пилотен проект, воден от осем европейски страни, който ще създаде условия за свързване на съществуващите национални електронни системи за обществени поръчки. Опростяването на трансграничните обществени поръчки ще доведе до спестявания на административни и транзакционни разходи и до ползи за данъкоплатците. По проекта ще се инвестират над 19 млн. евро за три години, от които 9,8 млн. ще бъдат от Програмата на ЕК за конкурентоспособност и иновации.

Вивиан Рединг - комисар, отговарящ за информационното общество и медиите, заяви: „Електронните обществени поръчки вече позволяват на предприятията да участват в поканието за представяне на предложения на най-големите клиенти в ЕС – правителствата. Обединявайки своите системи, държавите-членки подпомагат европейските предприятия да спечелят обществени поръчки навсякъде в ЕС. Това е една решителна стъпка за постигането на единния европейски пазар“.

НОВИТЕ ПОДХОДИ

Визията за единния пазар на 21 век определя основните насоки, които ще го направят по-ефективен в интерес на:

- **Гражданите и потребителите:** повишаване на доверието в качеството на стоките и услугите, за да се почувстват в пълна степен ползите от единния пазар за потребителите.

- **Интегрираната икономика:** разпространението на еврото, придвижването към единен европейски трудов пазар и интеграцията на мрежовите индустрии трябва да допринесат за по-нататъшното интегриране на европейската икономика, правейки по-лесно за гражданите и фирмите ангажирането им в трансгранична дейност.

- **Обществото на знанието:** единният пазар трябва в нарастваща степен да се концентрира върху увеличаване на ефективността на пазарите за високотехнологични и наукоемки стоки и услуги, както и да стимулира по-високи нива на иновациите.

- **Една добре регламентирана Европа:** разграждането на бариерите върви ръка за ръка с установяването на нови правила. Ползите от единния пазар ще бъдат ограничени, ако правилата не се прилагат правилно и ако дадените права не са актуализират и коригират в задоволителна степен.

- **Устойчива Европа:** признаването на социалния и екологичен аспект на единния пазар е ключово условие за спечелване на общественото доверие.

ЕК предлага фокусът на единния пазар да се премести от първоначалната цел - премахване

не на бариерите пред трансграничната търговия, към

ПО-ДОБРОТО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ПАЗАРИТЕ

в полза на гражданите и на бизнеса. Затова новите подходи на единния пазар са:

- По-голяма ориентираност към резултатите и въздействията: ЕС трябва да действа там, където пазарите не функционират ефективно и където това действие ще има максимален ефект.

- По-голяма ефективност: да се използва по-разнообразен и гъвкав набор от инструменти, като се намери правилният баланс между хармонизирането и взаимното признаване на правилата, както и други инструменти като саморегулиране и съвместно регулиране.

- По-голяма децентрализация и базиране на мрежата: да се подобри отговорността за функционирането на единния пазар в държавите-членки, както и сътрудничеството между тях и ЕС.

- По-добро реагиране спрямо глобалния контекст: добре функциониращият единен пазар е от съществено значение за моделирането и използването на глобализацията в полза на Европа, както и да се позволи на нейните фирми да се конкурират успешно в световното пазарно пространство.

- По-голяма достъпност и по-добра комуникация: подобряване на комуникацията и огласяване на възможностите, предлагани от единния пазар, чрез мрежите на ЕК.

Европейският комисар за защита на потребителите Меглена Кунева посети през юни Китай с цел да се направи преглед на поетите ангажменти за засилване на контрола върху безопасността на продуктите и се подготви първата тристранна среща на високо ниво ЕС – Китай - САЩ в Брюксел този ноември, посветена на този проблем.

ЕК поставя много сериозни бариери за безопасността на стоките, продавани на единния пазар. През т. г. бе приет доклад "Оценка на мерките за безопасност в логистичната верига на играчките". Въведена е и действа системата за бързо предупреждение RAPEX за опасни стоки.

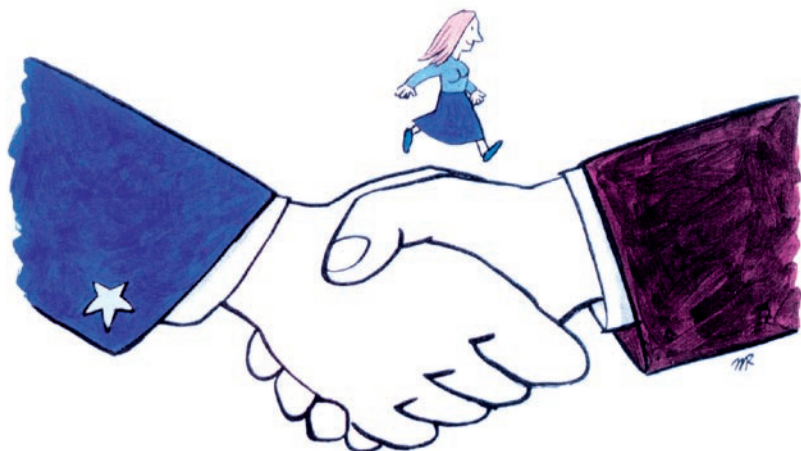
"ЕС не може и няма да прави компромис с безопасността. 2007 г. беше белязана от едно лято на връщане на стоки, последвано от зима на оценка и пролет и лято на промяна. Доверието е валутата на глобалната пазарна икономика. В общ интерес е както на Китай, така и на ЕС да работят заедно за укрепване на доверието на потребителите и да се възползват напълно от предимствата на съществуващите системи за безопасност на продуктите" - заяви комисар Кунева.

Анализът на пазара на труда в ЕС показва, че той се развива успешно, въпреки тенденцията на забавяне. През последното 3-месечие на 2007 г. броят на работещите се е увеличил с 3.3 млн. души или 1.5% в сравнение с 2006 г. Броят на безработните е спаднал до 16.1 млн.

- Устойчивият ръст се дължи основно на Германия, Полша и Испания.

- С изключение на Унгария и Литва, броят на заетите се е увеличил във всички държави.

- ЕК започва нова инициатива, свързана с подхода "flexicurity" – "гъвкава сигурност", тъй като традиционните мерки за защита на работещите не са адекватни в съвременния свят. ЕС ще се съсредоточи върху ученето през целия живот, активните пазарни политики и социалната защита.

ENTERPRISE EUROPE NETWORK -

НА ЕДНА РЪКА РАЗСТОЯНИЕ

Enterprise Europe Network е най-голямата информационно-консултантска мрежа в Европа, създадена с подкрепата на ЕК. Със своите над 500 контактни точки и 4000 специалисти тя предлага комплексна помощ основно на малките и средните предприятия и научноизследователските организации. Партньори на Enterprise Europe Network са браншови камари и асоциации, бизнес и изследователски ориентирани клъстери, неправителствени и правителствени организации, специализирани в предоставянето на помощ на МСП.

КАКВО ДА ОЧАКВАТ НАШИТЕ КЛИЕНТИ?

- **консултации по защита на интелектуалните права**, като по заявка се осигурява квалифициран външен експерт, който да съдейства при сключването на различни споразумения и договори между партниращите организации;

- **подкрепа при пазарната реализация на научни разработки.** Мрежата предлага възможност за популяризиране на иновативна разработка, търсене на партньор за доразвиване на технология, за лицензиране или продажба на патентни права чрез базите данни, поддържани в мрежата, както и чрез директни контакти с партньорски центрове от чужбина;

- **съдействие при намирането на подходящи финансови инструменти** за успешна реализация на проекта;

- **консултации и съдействие при разработването на бизнес план** при кандидатстване за финансиране по национални и международни програми и фондове за рисков капитал;

- **помощ при бизнес и технологично коопериране** - освен използването на базите данни на мрежата за разпространение на оферти или заявки за нови технологични решения, клиентите могат да бъдат включени в портфолиото на мрежата и да бъдат препоръчвани в случай, че отговарят на профил, зададен в запитване от чужбина или страната;

- **възможност за реклама и популяризация на технология, продукт или ноу-хау** с цел търсене на пазарна реализация и партньор, бизнес коопериране или финансови ресурси.

КАКВА Е ПОДКРЕПАТА ЗА ИНОВАЦИИТЕ?

- Съдействие за технологичен трансфер и технологично развитие, включващо технологична оценка на производството и технологично проучване с цел улесняване на иновационните процеси;

- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки - трансфер на нови продукти и процеси към европейски партньори, търсене на технологични и бизнес партньори, възложители на поръчки, подизпълнители, доставчици на технологично оборудване, консултанти или инвеститори, създаване на високотехнологични смесени предприятия;

- Предоставяне на информация за иновационните политики, законодателството и програмите за подпомагане на МСП;

- Организиране на кооперационни борси за технологичен трансфер и ноу-хау между иновативни предприятия;

- Предоставяне на информация за технологични оферти и заявки в тематичната област на дейност на предприятието под формата на абонамент;

- **Фирмена визита и технологичен анализ** на фирмата или научноизследователския център;

- Търсене на възможност за създаване на съвместни фирми за производство на нови продукти в България чрез подизпълнителски договори, търсене на финансиране при обновяване на производствените мощности на фирмите или за производството на нови продукти.

КАКВО СЪДЕЙСТВИЕ ЩЕ ПОЛУЧИТЕ ПРИ НАС?

Организирането на международни дни за двустранни бизнес

срещи е една от най-успешните практики в дългогодишната работа с МСП на специалистите от Enterprise Europe Network. Те се провеждат в рамките на значими международни панаири, изложения или форуми и дават възможност на фирми, изследователски организации и университети от цяла Европа да се срещнат с доставчици на нови технологии, да намерят потребители за новите си технологии, както и да установят международни бизнес контакти за различни видове сътрудничество - разработване на продукти, маркетинг, производство или създаване на съвместни предприятия. На специалната интернет страница участниците могат директно да се регистрират, да въведат технологични профили, **оферти или заявки**, да разгледат каталога с технологичните профили и заявят своя избор за двустранни срещи. За фирмите, които са възпрепятствани да присъстват лично, Enterprise Europe Network - България предлага услуга неин представител да проведе срещите с потенциалните партньори.

Провеждането на секторни и тематични срещи е практика на Enterprise Europe Network – България, която е предназначена за фирми, работещи в един и същи отрасъл. Чрез браншовите организации и държавните институции

Enterprise Europe Network - България проучва актуалните проблеми за сектора по отношение на нормативната уредба, технологичното обновяване, хармонизацията с ЕС, стандартизацията, развитието на новите технологии и разработките в чужбина. На срещите се канят ръководители и технолози на производствени предприятия, научни работници от БАН, университети и самостоятелни научни звена, представители на браншовите организации, както и представители на държавни агенции. Участниците в срещите имат право да разпространят свои рекламни материали.

На организирания форуми за рисков капитал се поставя акцент върху предоставянето на информация за съществуващи схеми и програми за финансиране в България и в чужбина и функционирането на фондовете за рисков капитал. Фирмите-участници могат да предлагат своите бизнес планове на заинтересовани финансови институции, като между тях се ор-

ганизиран двустранни срещи.

Проучването на иновационния потенциал и потребностите на фирмите цели актуализация на данните за българските фирми, като резултатите се обобщават и анализират в доклад „Иновации. БГ“.

Националният иновационен форум е ежегодно събитие. Целта му е да обедини усилията на политици, представители на бизнеса, университетите, изследователските центрове и на други подходящи организации за дискусия и анализ на макро и микро икономическите условия за иновациите в България и да предложи мерки за тяхното оптимизиране. Форумите идентифицират ключовите области на сътрудничество между частния, академичния и държавния сектор за създаване на работеща национална иновационна система и са важен инструмент за подобряване на политиката в страната, насочена към подпомагане на МСП.

СПАСИТЕЛЕН ПОЯС

В МОРЕТО ОТ ИНФОРМАЦИЯ

В процеса на интеграция на единния пазар информацията е „стока“ от първа необходимост. Enterprise Europe Network - България осигурява на предприемачите от МСП:

- **обща информация за ЕС** – институции и тяхното функциониране, политики, нормативна база, стандарти, норми и практики;
- **пълнен списък на покани за проектни предложения по програмите на ЕС** за финансиране на бизнеса, иновациите, човешките ресурси, по рамковите програми, Кохезионния и Структурните фондове;
- **консултации за инициативите и програмите на ЕС, подпомагащи малкия и среден бизнес**, като ориентира и насочва към програмата, по която клиентът може да получи съфинансиране в областите: образование, енергетика, финанси, иновации, научно-развойна дейност, култура и медии, заетост, околна среда, ИКТ, инвестиции, транспорт;
- **юридическа и фискална информация** – регистрация на фирми, бизнес климат в определен отрасъл, данъци, такси, ДДС процедури, международни търговски документи;
- **обучения, семинари и кръгли маси** за бъдещи и настоящи предприемачи и мениджъри с цел по-добрата интеграция на местните МСП на единния пазар и повишаване на конкурентоспособността им;
- **специализирани семинари за жени-предприемачи, насочени към международния трансфер на технологии**, ползвателите от внедряването на нови технологии и подобряването на иновационния мениджмънт. Предоставя се информация за финансирането на иновационни проекти, използването на съвременни информационни технологии и различни информационни източници;
- **разнообразни електронни и печатни издания**, абонаментно електронно информационно обслужване. Този електронен бюлетин представлява абонаментна услуга за известяване на клиенти на мрежата при въвеждане на нови оферти и заявки в базата данни за съвременни технологии, както и за предстоящи прояви. Бюлетин „ВЕСТИ“ е печатно издание на Enterprise Europe Network в България, като във всеки брой се описват подробно някои от основните услуги на мрежата и се прилага талон за абонамент за бюлетина или за услугите на Enterprise Europe Network мрежата.

Ангел Милев

координатор на Enterprise Europe Network - България

БИЗНЕС В ЕС

БТПП е партньор на Фламандската търговско-промишлена палата в проекта ИМПАКТ /Implementation of the Provisions of the Acquis Communautaire and Transfer of best EU practices/. С него се цели да се повиши информираността на фирмите в България, Румъния и Хърватска за европейското законодателство в областите: околна среда, здравословни и безопасни условия на труд, хранителни продукти, химикали, защита на потребителя и техническо хармонизиране.

Проектът работи за въвеждане на устойчиви методи и инструменти за организиране на „acquis communautaire“ одити в предприятията; трансфер на най-добри практики от компании от ЕС в приоритетните области; засилване ролята на бизнес организациите чрез обучение и обмяна на опит.

Водеца организация по изпълнението на проекта е Voka - Фламандската търговско-промишлена палата, а партньори са търговско-промишлени палати от Антверпен, Лимбург, Словения, Унгария, Румъния, Естония, Хърватска и България.

В проекта са заложили следните конкретни резултати:

- Съставяне на диагностични въпросници за приоритетните области;
- Обучение на 30 експерти от България, Румъния и Хърватска за европейското законодателство в тези области;
- Извършване на одит на 50 български фирми относно прилагането на европейското законодателство и съобразяване на дейността им със специфичните европейски норми;
- Издаване на наръчници и CD-ROM „Бизнес в ЕС“, съдържащи полезна информация за учителите, организиращи „acquis communautaire“ одити.

Предприемачите, които искат да се включат в проекта, могат да се обвърнат към: Събина Николова - тел. 02/ 811 75 05, и Елеонора Карнаса – тел. 02/811 74 17, e-mail: een@bccci.bg

Flanders' Chamber of Commerce and Industry

КЛУБ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ

През юли 2007 г. към фондация „Приложни изследвания и комуникации“ в София бе учреден **Бизнес клуб за иновации**. В него членуват български фирми от различни сектори на икономиката, превърнали иновациите в свой приоритет. Вратите му са отворени и за всички останали съмишленици.

Мисията на клуба е да популяризира и прилага опита на водещите държави в областта на развитието на икономиката чрез знания и прилагане на иновативни

Част от иновативните изделия на „Спесима“

политически, управленски и производствени решения.

Предметът му на дейност обхваща: Разработване и осъществяване - самостоятелно или в партньорство между членовете, на международни, национални и регионални проекти в областта на развитието, обмена и стимулирането на иновациите; Популяризиране на дейността на клуба и членовете му и привличане на чуждестранни и местни инвестиции; Съдействие за формиране на политика на национално и регионално равнище за развитие на благоприятна бизнес среда и стимулиране на бизнеса за технологично обновление и приложение на иновации чрез препоръки и предложения към съответните институции и органи.

Третата среща на Бизнес клуба за иновации се проведе на 5 юни 2008 г. с любезното съдей-

Венцислав Славков – управител на „Спесима“ ООД, посреща членовете на Бизнес клуба за иновации

ствие и домакинство на фирма „Спесима“ ООД. Основен неин акцент стана Петата конкурсна сесия на Националния иновационен фонд, представена от Петър Йосифов от Изпълнителната агенция за насърчване на МСП. Участниците получиха възможност за директни консултации по кандидатстването с проектни предложения.

Теодора Георгиева
координатор проекти

ПОКАНА ЗА СРЕЩА

НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ТЕХНИЧЕСКИ ПАНАИР В ПЛОВДИВ

Enterprise Europe Network – България организира международни бизнес срещи по време на Есенния технически панаир в Пловдив. Те ще се проведат на 2 и 3 октомври 2008 г. и акцентът им ще бъде енергийната ефективност:

- Цялостни решения в сферата на енергийната ефективност с промишлено приложение;

▪ А л т е р н а т и в н и и възобновяеми енергийни източници;

▪ У п р а в л е н и е на твърдите отпадъци и отпадни води в промишле-

ността в контекста на оптимизиране енергийната ефективност на производствените предприятия;

▪ Фотоволтаични технологии и продукти;

▪ Машини и оборудване за сферата на енергийната ефективност;

▪ Оборудване и технологии, както и цялостни решения за екологична преработка на твърди отпадъци и отпадни води за промишлени предприятия;

▪ Биогориво.

Съорганизатори на проявата ще бъдат наши партньори от Италия, Гърция и Румъния, като очакваме и други партньори от мрежата да ни подкрепят. Международните бизнес срещи не са новост за нас - традиционно сме организирали такива дни по време на БАИТ експо и Пловдивския техническия панаир, в сферата на телекомуникациите и машиностроенето.

Регистрацията на фирми, научноизследователски и академични центрове започва от началото на септември. В сайта <http://www.innovationrelay.net/bemt/home.cfm?EventID=1756> можете да се регистрирате, да публикувате своя профил и изберете с кого да се срещнете.

Допълнителна информация ще получите от Калин Мутафчиев, тел.: 973 3000 /434, e-mail: kalin.mutafchiev@online.bg.

ОБЩИ НАГЛАСИ ЗА РАЗВИТИЕ

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ представи Регионалната иновационна стратегия за Югозападен район за планиране за периода до 2013 г. Тя съдържа три части: анализ на иновационния потенциал на регионалната икономика, приоритети за развитие на региона, механизъм за мониторинг и оценка на постигнатите цели.

Планът за действие описва стратегическите цели: изграждане на регионална икономика на знанието, засилване на взаимодействието между звената на регионалната иновационна система,

развитие на човешкия капитал. Отчита се, че регионалната икономика на знанието може да стане реалност, като се засили високотехнологичната ѝ ориентация, поддържа се устойчива околна среда, като се създаде благоприятна среда за иновациите, вкл. Регионален иновационен фонд.

Развитието на плановия регион изисква да се задълбочава връзката между науката и бизнеса, да се създават технологични паркове, мрежа от бизнес инкубатори, центрове за технологичен трансфер, енергийна ефективност и ВЕИ на базата на публично-частното партньорство. Свой принос ще има и създаването и развитието на технологични и технологично-производствени клъстери, които да „впрегнат“ силите на централната и местната власт, бизнеса, неправителствения сектор, професионалните училища и университетите от региона.

Развитието на адекватен човешки капитал предполага изграждане на иновационна култура

с помощта на МОН, БСК, БТПП, МСП и повишаване на предприемаческите нагласи за развитие, трансфер и управление на иновациите.

НОУ-ХАУ

- **Високотехнологичната ориентация на регионите изисква:** създаване на нови високотехнологични фирми, развитие на наукоемки услуги, предлагане на наукоемки и специфични здравни услуги, разпространяване на съвременни информационни платформи в подкрепа на бизнеса.

- **Устойчивата околна среда включва:** развитие на алтернативен туризъм, внедряване на водещи технологични решения в земеделието, използване на ВЕИ.

- **Благоприятната среда за иновации предполага:** увеличаване на финансирането на иновационната дейност, подкрепа на изследователската и заявителската активност на МСП, създаване на регионални структури в подкрепа на иновационната дейност на териториалните единици.

НАСТОЛНО ЧЕТИВО

ИНОВАЦИИ: ЕВРОПЕЙСКИ, НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ

Редактор: проф. Марин Петров - председател на Експертния съвет по иновациите, Фондация ПИК и лектор към УНСС – София

Фондация ПИК, 2008, ISBN 978-954-9456-12-7, 718 страници

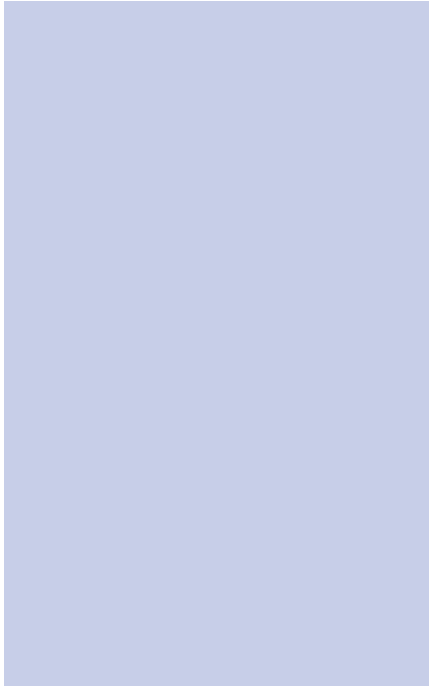
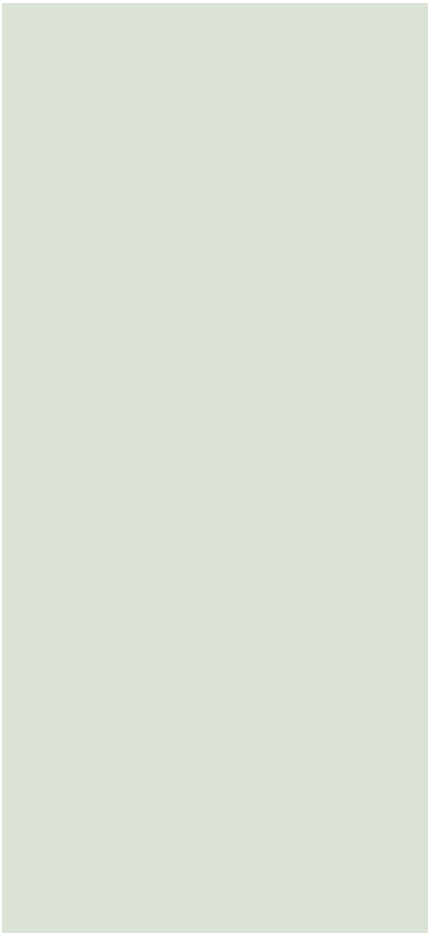
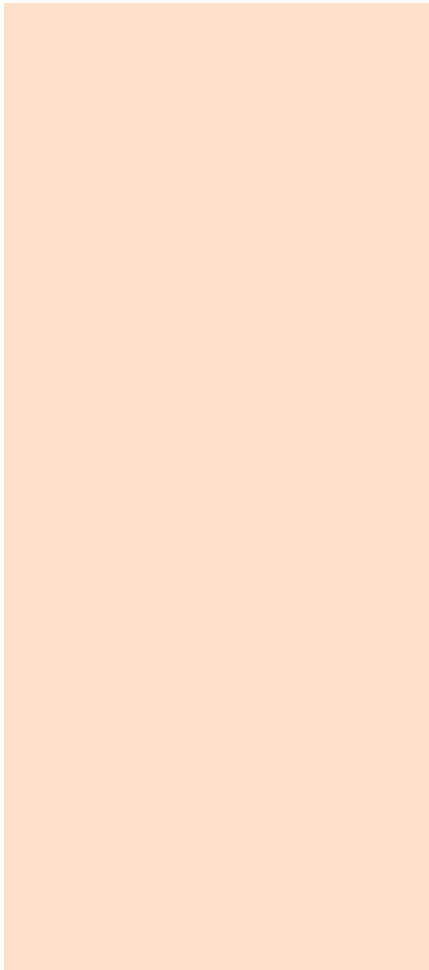
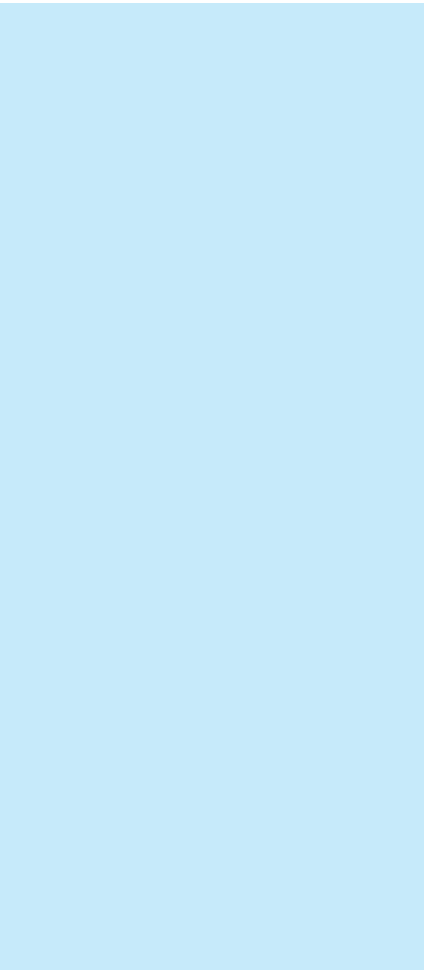
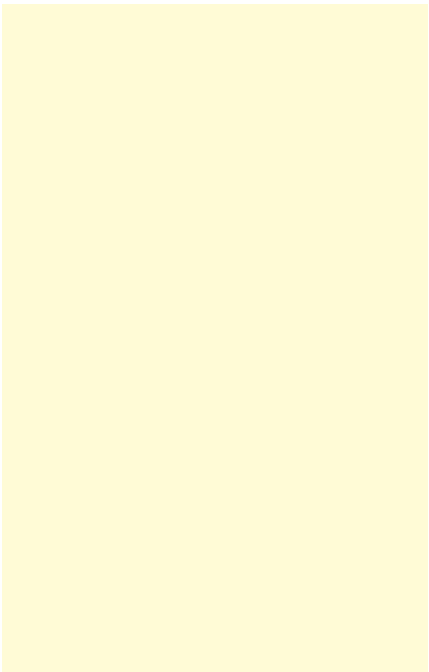
Книгата представлява втора част на първия по рода си сборник с текстове, насочени към теорията и практиката в развитие на икономиката и иновациите. Фондация ПИК публикува първата книга „Иновации: Политика и практика“ през 2004 г.

Новата книга анализира развитието на иновациите в България. В същото време се поставя акцент върху практическия аспект на иновациите по отношение на фирмите в контекста на присъединяването на България към ЕС. В разработката на сборника участват много чуждестранни и български автори от университети, Българската академия на науките, както и представители на неправителствени организации и индустриални асоциации. Книгата разглежда процесите на глобализация, съвременните модели на обмен на знание и технологии, както и на партньорство между науката, бизнеса и правителството. Авторите анализират иновационната политика на ЕС, финансовите инструменти и възможностите, които предлагат за бъдещото развитие на иновациите. Книгата представя също някои от добрите практики на български и чуждестранни компании.

TECHNOLOGY OFFERS / REQUESTS

BBS_TITLE	BBS_REF	BBS_ABSTRACT	INNOVATIVE_ASPECTS
Expertise and engineering in spatial composite parts and products processing	08 BG BGAR 0K6L	A Bulgarian enterprise offers custom-tailored solutions for design and manufacture of axles, valves and gaskets. The technology solutions offered are applicable for production plants manufacturing machinery or complete production lines for processing new materials, applicable in various industry sectors. The company is seeking cooperation with R&D centres and production plants for commercial agreements or joint venture for further development of technological innovations.	The enterprise provides new technological methods for elaboration of spatial composite products made from different materials - steel, aluminium, titanium, as well as innovative solutions for efficient manufacture of spatial composite products, such as paddles, wind power generators, supporting constructions for solar panels, corpus elements related to clean energy generation. The solutions are also applicable in aviation and transport vessels production.
Small-scale conversion of biomass using pyrolysis	08 IT TUPT OJZW	An Italian engineering consultancy working with a university department of industrial engineering and an academic spin-off has developed, over years of scientific research activity, small-scale plants for the energetic conversion of biomass, based on Integrated Pyrolysis Regenerated Plant (IPRP) technology. They seek partners to commercialise the technology.	The IPRP technology offers an effective production of energy using different types of biomass and respects the Kyoto protocol.
Methods for the production of natural gas from biogas, landfill gas or sewage gas	08 DE NSTT 0K55	A German company develops, plans and constructs biogas plants from renewable raw materials and waste materials. They have improved the state-of-the-art process to produce natural gas from biogas by including cleaning steps. They are looking for partners for license agreement or manufacturing of equipment and plants.	Safe and stable operation mode at lower operating costs with larger output. - More biogas volume. - Carbon dioxide reaches even food quality. - Pressure-less, less energy, no methane losses, methane output of about 100 %. - Four different applications referring to utilisation of the substance. - The technology corresponds to the current amending of the EEG (German Law on Renewable Energy).
Pelleting technology	08 HU HUBU 0K4U	The technology holder is a Hungarian SME, which is active in manufacturing special agricultural trailers, and other communal and environmental devices and containers. This enterprise has a specific "pelleting" machine. Besides agricultural use, the device can be used for transformation of different raw materials for energetic purposes. The company is interested in establishing a license agreement, commercial agreement.	According to the results of field experiments carried out with this method, the pellets made with this machine have high heating value, and are easily manageable and storable pellets. Different types of raw materials can be used: • Energy seed/grass. • Straw, hay. • Oily seeds and derivatives. • Waste of cereal processing. • Wood processing wastes, sawdust, lopping. • Other agricultural bio-sewage, and wastes. The technology does not need any added adhesives.
System for remote identification of goods and moving objects, based on Radio Frequency Identification (RFID)	08 BG BGAR 0K32	A Bulgarian manufacturing company has developed a technology, based on Radio Frequency Identification. The new system can be used for marking goods, warehouse management, remote identification of vehicles, access control for vehicles, etc. The company is interested in joint venture agreements and commercial agreements with technical assistance.	The new technology allows identification of distant (remote) and fast moving objects. The system is capable of tracing many objects simultaneously. A significant advantage of RFID devices over the other ones is that the RFID device does not need to be positioned precisely close to the scanner.
Light Ball Bearings from Waste Plastics	07 TR TAOT OJAX	A Turkish company that produces ball bearings in every kind and size from iron casting now produces these products from waste plastics. By adding special additives and mixtures, these innovative products give better results in heavy conditions with comparison to the performance of iron casting/metal ones. The company is looking for companies that can do technical collaboration and joint venture agreement with financial support.	With the help of newly invented plastic bearings, the disadvantages of producing iron ball bearings are overcome. It takes short time to get perfectly smooth surfaces with recycled plastics on the end product, so this saves time, manpower and cost. These bearings have flexible structure and work without oil. They absorb vibration, and this property makes the machine work silently. These new bearings prevent rust, so they have resistance to corrosion. Also they are lighter than those made from iron. The most important property of the new bearings is that they have non-heating structure while working. The production cost is 50% lower than the production cost of metal ones because of the low consumption of energy and environment-friendly production of recycling.
Wastewater Irrigation System	08 SE WSIK OJT2	A Swedish innovation company in circulation-based cleansing techniques has developed a special irrigation system, using wastewater/sewage. The system replaces conventional fertiliser with sewage water for increased biomass production. The company is looking for a commercial agreement with technical assistance and technical cooperation.	<ul style="list-style-type: none"> • Distribution of pre-treated sewage water for increased biomass production. • Replaces conventional fertiliser with sewage water. • The vegetation can be e.g. willow, aspen, grass, hemp or energy cereals. • Phosphate normally controls the acreage need. • Treatment efficiency of 80-95% reduction of N-P-K. • Economical and resource-conserving. • Low pre-treatment requirements. • Sanitation requirements govern the choice of distribution system and vegetation.
Nanotechnology Products for Industrial Use	08 PL SPOP 0JUK	A SME from Poland offers a wide range of nanotechnology products for industrial use. Products are made in various forms of aqueous metallic nanocluster colloids and have strong bactericidal, fungicidal and antiviral properties. The production is fully ecological and waste-free. Partners for manufacturing agreement or further research are being sought.	Colloids are characterised by strong bactericidal, fungicidal and antiviral properties, and strong human and animal immunity stimulating effect. They are completely free of pollutants. Innovative solution containing suspended particles the sizes of which range from 1 micron down to 0.001 micron (1 nanometre). The particles are suspended in water. In the standard manufacturing process only high-purity de-ionised water is used.

First Polish energetic willow genotypes	08 PL EPUW 0JJZ	A Polish research unit has developed new genotypes of bush willows for bioenergetic usage. The new genotypes - used as an alternative source of energy - give a stable crop of wood with increased dry matter and calorific value. Biomass can be used as liquid fuels, and it can be transformed into gas or hydrogen fuels as well. The research unit is looking for a license agreement.	New genotypes of bush willows with a more stable crop of wood with increased dry matter and calorific value, as well as other improved usage features, are used as alternative source of energy more and more often. The genotypes are especially suitable for energetic usage, and give stable, high-quality biomass crop in a wide range of habitat conditions. The genotypes can be used in 1-, 2- and 3-years crop cycles.
New Microwaveable Material for Nonwovens	08 FR RACR 0K7H	A French company is looking for a new material able to generate heat after domestic microwave activation. This material must reach about 40 to 50°C and heat its close environment for a minimum of 1 hour. This material can be solid or liquid, and has to be incorporated into a non-woven fabric. The company is searching for a strategic partner able to offer or develop an innovative solution.	A French company specialised in the nonwoven industry is looking for a new material that could generate heat after microwave activation. The material should then have an intrinsic exothermic behaviour after being placed into domestic microwave equipment (1000 W max) during a certain time (order of some minutes). The material should deliver to its close environment a temperature in the range of 40 to 50°C for a minimum of 1 hour. The material should have a solid (powder, film, fibre) or viscous liquid (melt, aqueous gel) form.
Economical and efficient production of energy from municipal waste or sludge	08 PL SPIM 0K2H	A Polish SME active in the area of waste management and environment has developed a new technology for safe and clean waste utilisation with the option of energy production. The SME is looking for cooperation in shape of license agreement, commercial agreement with technical assistance or technical co-operation.	"The ash produced in the processing of organic elements is completely safe and meets all European standards for neutral waste."
Photovoltaic panels and systems, solar energy technologies	08 BG BGAR 0K6Q	A Bulgarian organisation is looking for photovoltaic systems and technologies to be implemented in Bulgaria. The organisation is looking for photovoltaic panels with double functions - construction elements on which photovoltaic systems can be mounted. The organization seeks companies and R&D units with expertise and know-how in the sphere of solar energy systems and technologies, and in particular in the field of photovoltaic technology, for joint venture project development.	The solutions in the sphere of energy-efficiency and renewable energy sources sought by the Bulgarian organisation should comply with applicable EU standards, provide basis for further sustainable development, and feature innovative solutions thereto.
Gasification or burning of chicken manure for electricity production	08 PL WPWC 0JQG	A Polish company from Southwest Poland is looking for technology that can convert chicken manure into electrical energy. The conversion system can be done by gasification or burning technology. Total system should fulfil EU emission regulations and be adaptable to different quantities of manure input.	"Energy production from 50 tonnes up to 1000 tonnes a day of chicken manure. - Chicken manure about 40% moisture content. - Efficiency suitable for commercial installations. - Able to work automatically with personnel supervising."
Advanced methods for separating various kinds plastics from waste streams	07 NL NLSE 0IUE	A Dutch SME, active in waste material recovery, is looking for partners that can provide any type of technology capable of separating and processing up to 50 tons/hour of recovered plastics waste from common and industrial waste. The technology will be used in a chain of components that treat various kinds of waste materials coming from existing landfills or for fresh unseparated waste. Co-operation is sought for joint projects for sanitation of landfills.	"Any type of technology capable of separating and processing up to 50 tons/hour of recovered plastics waste from common and industrial waste is welcome for evaluation and hopefully application in the units. Also any type of technology able to convert low-value waste plastics into synthetic fuel or raw material for reuse is welcome."
A healthier way for food/drug conservation - preservatives on plastic wraps	07 CZ CZTC 0IGH	A Czech university has developed a technology of conservation that enables to make plastic wraps that contain preservatives. Now, instead of mingling the food or certain drugs with preservatives, the substances may be applied onto the plastic wrap during its production. The method should be economical as it exploits current production facility with slight changes. A company wishing to implement the technology is sought.	"Preservatives are inserted into the covering instead of in the food. - Economical and food-friendly method of preventing food from contamination. - Shelf-life prolongation."
New materials and technologies for the chemical industry, environmental protection and medicine	08 PL WPTS 0K00	A scientific consortium established between universities located in West Poland, which has no equivalent at European scale, developed specialised polymers and nanocomposites for chemical, medical and environment industry. These compounds i.e. improve detection of toxicity or help to create biodegradable food packaging. The consortium is looking for industry or R&D centres in Europe to establish technical cooperation or manufacturing agreement, but is also open to other forms of cooperation.	"The consortium is offering: • Natural polymers (DNA, biopolymers, including polysaccharides). • Synthetic polymers (polyesters, polyamides, polymer blends, reactive resins: epoxy, polyester, polyurethane resins). • Advanced polymers and nanocomposites for medical applications. • Polymeric materials and technologies with nanoparticles. • Ecological technologies for polymers recycling. For industrial, medical or economical partners."
Device for filling and packing of granular/ powder products under modified atmosphere	06 FR NMAH 0FX8	A French SME specialised in manufacture and marketing of food products dedicated to the international humanitarian programs has developed an innovative device of packaging under modified atmosphere for powder products. For the packaging of its granular products or powders, it has set up a system of filling and packing under protective atmosphere (residual oxygen rate 3%). The French SME is looking for a partnership that would take the form of a joint venture agreement.	This technique allows the filling and packing of granular or powder products starting from a system of volumetric dosing from a conical hopper, dosing screw, scraper and a dosage tube. This system is completed by a device for introduction and filling of granular or powdered product, including the means of manufacturing the final packaging as well as the closure and sealing of said packaging. The filling of packing is carried out under modified atmosphere by means of twin gas injection points. This technique allows the conditioning of granular or powdered products in packaging of the flexible sachet type, under modified atmosphere, with a residual oxygen rate < 3%. It is easy to implement and inexpensive as it requires only a low consumption of the inert gas. Inert gas injection (40 and 20L/h) at twin points in the filling process (with pressures preferably controlled between 1 and 3 bars) is sufficient to allow displacement of air in the hopper, then to ensure dilution of the remaining air in the final packaging. By avoiding the turbulence phenomenon, this technique eliminates potential dosing and sealing failures whilst keeping final oxygen rates very low.

ENTERPRISE EUROPE NETWORK - БЪЛГАРИЯ

- *Вие се интересувате от информация за ЕС, за интеграцията на единния пазар, неговите стандарти, норми и добри практики?*
- *Вие искате да финансирате вашия бизнес, неговото техническо и технологично обновление, да повишите квалификацията на персонала във вашето предприятие?*
- *Вие имате нужда от консултация за технологичното и търговското развитие на вашето производство, за трансфера на иновации или за конюнктурата на пазара?*
- *Вие търсите контакти на европейския и световния пазар за продажба на вашите изделия, за производствено и търговско коопериране, за трансфер на иновации или създаване на съвместна дейност?*
- *Вие имате нов продукт, пазарен пробив, иновативна идея или сте постигнали успех в бизнеса си, за които искате да се чуе?*
- *Вие търсите съмишленици или събеседници, които също като вас обичат работата си, искат да се наложат на единния пазар или просто да се почувстват „свои“ в Обединена Европа?*

ЕЛАТЕ В МРЕЖАТА

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ – координатор
София 1113, ул. „Александър Жендов“ 5
тел.: 02/973 3000/431-437
факс: 02/973 3588
E-mail: arc@online.bg
URL: www.arcfund.net

Българска търговско-промишлена палата
София 1058, ул. „Искър“ 9
тел.: 02/8117505, 9811099, 9802189
факс: 02/9885067
E-mail: eic@bccl.bg
URL: www.bcci.bg

Българска стопанска камара
София 1000, ул. „Алабин“ 16 - 20
тел.: 02/987 09 91, факс: 02/987 26 04
E-mail: branimir@bia-bg.com
URL: www.bia-bg.com

Център за иновации на БАН
София 1113, ул. „Акад. Г. Бончев“ 10
тел.: 02/971 47 23, факс: 02/872 25 44
E-mail: stoynov@bas.bg
URL: www.bas.bg/ci/

Сдружение „Бизнес Информационен и Консултантски Център“ – Сандански
Сандански 2800, пл. „България“ 1
тел.: 0746/30549, факс: 0746/32403
E-mail: sandanski@barda.info
URL: www.bicc-sandanski.org

Бизнес център за подпомагане на малки и средни предприятия – Русе
Русе 7000, ул. „Църк. независимост“ 16
тел.: 082/821472, 834108
факс: 082/821472
E-mail: bsc@elits.rousse.bg, eic@ruse.bg
URL: www.bsc.ruse.bg, www.eic.ruse.bg

Търговско-промишлена палата - Добрич
Добрич 9300, ул. „България“ 3, п.к. 182
тел.: 058/601472, факс: 058/601434
E-mail: cci@dobrich.net
URL: www.cci.dobrich.net

Ямболска търговско-промишлена палата
Ямбол 8600, ул. „Раковски“ 1, п.к. 291
тел.: 046/662939, факс: 046/665011
E-mail: ycci@bsbg.net
URL: www.yambiz.com

Търговско-промишлена палата - Ст. Загора
Стара Загора 6000, ул. „Раковски“ 66
тел.: 042/626297, 626033, 639627,
факс: 042/626297, 626033, 639627
E-mail: office@chambersz.com
URL: www.chambersz.com

Търговско-промишлена палата – Враца
Враца 3000, бул. „Хр. Ботев“ 24, п.к. 267
тел.: 092/660271, факс: 092/626308
E-mail: cci-vr@bitex.com
URL: www.cci-vratsa.org

Търговско-промишлена камара - Пловдив
Пловдив 4003, ул. „Самара“ 7
тел.: 032/9089 80 до 99, факс: 032/908983
E-mail: eic@pcci.bg
URL: www.pcci.bg

Фондация „ГИС - Трансфер Център“
София 1113, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 4
тел.: 02/870 62 64, факс: 02/870 74 98
E-mail: office@gis-tc.org
URL: www.gis-tc.org

АРК консултинг ООД
София 1113, ул. „Александър Жендов“ 5
тел.: 02/973 3000, факс: 02/973 3588
E-mail: arc@online.bg
URL: www.arcfund.net

